

Mézengúz Magánóvoda Telki

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Székhely: 2089 Telki, Kórház fasor 20

OM: 203085

TARTALOM

Bevezetés.....	4
A pedagógiai programunk jogszabályi háttere.....	6
Az óvoda helyi nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései.....	7
Nevelési filozófiánk	7
Gyermekkép.....	8
Óvodakép.....	9
A nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskolakezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.....	9
Az óvodai nevelés általános feladatai.....	9
Az egészséges életmód alakítása	10
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	15
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	17
Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	19
Az óvodai élet megszervezése.....	21
Csoportszervezési alapelvek.....	23
Napirend, heti rend	23
A gyermekekkel kapcsolatos dokumentumok.....	25
Óvodánk kapcsolatai.....	29
A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét.....	30
Az óvodai élet tevékenységi formái, az óvodapedagógus feladatai	33
Verselés, mesélés.....	34
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	35
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	38
Mozgás.....	39

A külső világ tevékeny megismerése.....	43
Munka.....	47
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	48
Kiegészítő speciális szolgáltatások.....	51
Óvodai sportprogramunk.....	52
A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére.....	52
A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	53
A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit.....	54
Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, programokat, tevékenységeket	56
A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	59
Záró rendelkezések.....	60
Legitimációs záradék.....	61

*" Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet."*

Szent-Györgyi Albert

BEVEZETÉS

Intézményünk valamennyi dolgozója arra törekszik, hogy minden gyermek otthonosan érezze magát az óvodában, személyiségének és jogainak teljes tiszteletben tartása mellett megkapjon minden segítséget testi, pszichés és mentális fejlődéséhez.

Szeretnénk, ha a hozzánk járó gyermekek szeretetteljes, biztonságos, érzelmekben gazdag, boldog környezetben nőnének fel, és életükben az óvodáskor olyan időszak lenne, amire jó visszaemlékezni.

A velük foglalkozó felnőtteknek alapelve a gyermek személyiségének tisztelete, elfogadása, szeretete és megbecsülése.

Feladatunknak azt tekintjük, hogy a hozzánk járó gyermekek fejlődését a gyermekek életkori és személyes adottságainak figyelembe vételével segítsük.

Fejlődéslélektani kutatások igazolják, hogy a genetikai program csak és kizárólag megfelelő környezeti tényezők és feltételek biztosításával bontakozhat ki. Az optimális környezeti feltételek megtervezése és megszervezése a felkészült óvodapedagógusok feladata.

A gyermek mozgása és játéka fejlődésének alapja. A mozgás nagyon a sajátja, játéka viszont megteremti a kapcsolatot környezetével. Az együttes öröm együtt gondolkodássá, párbeszéddé alakul. Kultúránk elemei saját aktív tevékenysége által válnak a gyermeki világkép részévé.

Az óvodapedagógusnak úgy kell közvetítenie kultúránkat, hogy ez által az óvodás gyermekek érzelmileg, szociálisan és értelmileg gazdagodjanak, képességeik kibontakozhassanak. A felnőtt szakembernek kell ismernie a módját és vállalnia azt a felelősséget, hogy úgy vezesse el a gyermeket az iskola küszöbéig, hogy a gyermek új feladatokra felkészült, alkalmas legyen, s eközben boldog gyermekkorát megőrizhesse.

Egy olyan szemléletet igyekszünk átadni, amely az egészséges, sok mozgáson alapuló életmódot, természetvédelmet, nemzeti hovatartozást.

Kiemeljük és megerősítjük a kompetencia-alapú nevelést, segítjük a környezettudatos magatartás kialakulását az egészségnevelést a játék a játékoság elsődleges jellegét

hangsúlyozva. Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja és az azzal összhangban lévő óvodai nevelési program egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy intézményünk szakmai önállósága, az óvodai nevelésünk sokszínűsége által megfeleljünk a társadalomnak és a gyermekek érdekeinek.

Változó korban élünk, melynek minden pozitív és negatív jellemző közelről érintik nevelőmunkánkat.

A változásokat elfogadva sajátos nevelési elveink alapján tudunk lépést tartani a világgal, de továbbra is fontosnak tartjuk, hogy a Mézengúz Magánóvoda Telki pedagógiai programjának minden egyes területe hozzájáruljon az óvodánkba járó gyermekek harmonikus személyiségfejlődéséhez „a nekik való” óvodai élet megteremtéséhez.

Programunk megalkotásánál figyelembe vettük a nemzeti, etnikai kisebbség és a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, a nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve - meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

A pedagógiai program a „Kudarccal az iskolában” - című óvodai program évtizedes kutatói és óvodai gyakorlati munka eredményeinek felhasználásával készült. Programunk szervesen illeszkedik a hazai köznevelési rendszert megújító törekvésekhez, de megőrzi a hazai óvodapedagógiai hagyományok tartalmi értékeit. Az intézményes nevelés - így az óvoda - (másodlagos szocializációs szintér) alapvető feladata a kultúra átadása az életkori sajátosságokhoz optimálisan illeszkedő nevelési módszerekkel oly módon, hogy abban az örök emberi értékek saját kultúránk színeivel gazdagodjanak.

Az óvoda hivatalos adatai

Intézmény hivatalos neve: Mézengúz Magánóvoda Telki

Az óvoda székhely címe: 2089 Telki, Kórház fasor 20

OM azonosító: 203085

Óvodai csoportok száma: 4 csoport

Maximálisan felvehető gyermekek: 82 fő

Az óvoda fenntartója: Szülők a Gyermekekért 2002 Alapítvány

A PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógusszakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI NEVELÉSI FILOZÓFIÁNK

Óvodánk küldetése, hogy széles körben bevonja a családokat az óvodai életbe, a gyerekeket életkoruknak, érdeklődési körüknek megfelelő tevékenységeket kínáljon.

- Feladatunk létrehozni egy az egyéni különbségeket toleráló, szeretetteljes és biztonságos családi légkört, ahol minden gyermeknek esélyt adunk erősségei felismerésére és a sikerélményre.
- Az óvoda vezetője magas pedagógiai színvonalú munka elvégzését tűzi ki célul a nevelőmunka folyamatosságának biztosítása, színvonalának megatarása az egyik legfontosabb feladata.
- Fontosnak tartja a kreatív gondolkodást, új ötletek alkalmazását a nevelő munkában a gyerekek sokoldalú fejlesztésének érdekében.

Az óvodai **nevelésünk célja** az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Óvodánk nevelési feladata a gyerekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakozásával, a hátrányok csökkentésével, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Ennek érdekében támogató és szakszerű környezetet megteremtettünk, amelyben a „tehetség-ígéreték” (a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek) minél korábbi életkorban felfedezhetők és komplex fejlesztő tehetségprogramunkkal kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosítottá válik.

Az óvodai nevelésben **alapelvünk**, hogy:

- óvodánkban a gyermeki személyiséget **elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze**,
- a nevelésünk tegye lehetővé és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a **gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását**,
- az óvodai nevelésünkben alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez igazodnak.

Az óvodai nevelésünkben az **alapelvek megvalósítása** érdekében gondoskodunk:

- a gyermeki **szükségletek kielégítéséről**, az **érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről**,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek **egyéni és életkor-specifikus alakításáról**,
- a gyermeki közösségben végezhető **sokszínű** - az életkornak és fejlettségnek megfelelő - **tevékenységekről**, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról,

- e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó **műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről,**
- a sport az egészséges mentális és szociális fejlődés alapja a gyerek képes lesz küzdeni, megtapasztalja, hogy néha veszíteni is kell, valamint megtanulja, mit jelent közös célért együtt küzdeni,
- közlekedésbiztonsági ismeretek nyújtása,
- az egészségnevelési elveikkel a fenntartható fejlődés érdekében a környezettudatos magatartás kialakítására törekszünk,
- a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

GYERMEKKÉP

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Olyan gyermeket nevelünk, aki kiegyensúlyozott, tele van élményekkel, erősen kötődik a mozgáshoz a sporthoz a természethez, a meséhez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez.

Pozitív kapcsolatban áll a természeti és társadalmi környezettel. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Lelkileg szabad, szellemileg kreatív, szociálisan érzékeny, empátiás, kiegyensúlyozott és **BOLDOG**.

Szeretnénk, hogy a ránk bízott 3-6 éves gyermekek a családi és óvodai nevelés folyamán testileg, lelkileg és szociálisan egészségesen, saját érési folyamataiknak megfelelően fejlődjenek. Emellett feladatunk továbbá:

- a testi és lelki szükségletek kielégítése,
- az egészséges életmód kialakítása,
- a közösségi nevelés,
- az érzelmi nevelés,
- az értékorientációs és erkölcsi nevelés,
- az anyanyelvi-értelmi nevelés megvalósítása,
- az egyéni készségeknek és képességeknek tevékenységbe ágyazott fejlesztése.

Hisszük, hogy amit a gyermekek itt és ekkor kapnak útravalóul az lesz valamennyi nevelési fázis közül a legmeghatározóbb. Kiemelkedően fontosnak tartjuk a személyiség azon irányú fejlesztését, amely a gyermekek saját lehetőségeinek felismeréséhez, az önmegvalósításhoz leginkább szükséges,

- a gyermek saját szükségleteinek megfogalmazása, kielégítése,
- a kreativitás, a választás, a rugalmas gondolkodás és a döntés képessége,
- a pozitív énkép kialakítása,
- az érzelmi élet gazdagsága,
- kulturált magatartási szokások kialakítása,
- a társakkal való együttműködés,
- a másság elfogadása,
- a művészetek, a természeti környezet iránti érzékenység,

A szeretetteljes, differenciált bánásmódon alapuló óvodai nevelés kulcsfontosságú a felnövekvő generációk erkölcsi, esztétikai értékrendjének, értelmi és érzelmi struktúrájának kialakításában.

ÓVODAKÉP

- Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.
- Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- Az óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.
- Az óvodánk, miközben teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

A NEVELÉSI FELADATOKAT, TEVÉKENYSÉGEKET, AMELYEK BIZTOSÍTJÁK A GYERMEK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLŐDÉSÉT, KÖZÖSSÉGI ÉLETRE TÖRTÉNŐ FELKÉSZÍTÉSÉT, A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSÉT, MELYEK ÁLTAL MINDEN GYERMEK ELJUT AZ ISKOLAKEZDÉSHEZ SZÜKSÉGES ÉRTELMI, LELKI, SZOCIÁLIS ÉS TESTI FEJLETTSÉGHEZ

A személyiséget a belső feltételek, és a külső hatások dialektikus egysége determinálja, melynek tényezői az öröklés, a környezet és a nevelés.

A nevelés - mint személyiségfejlesztés - a társadalmi igényekhez igazodik. Olyan szellemileg és fizikailag aktív, alkotó embereket kell nevelnünk, akik megfelelnek a velük szemben támasztott követelményeknek.

A gyermek adottságainak, fejlődési ütemének és a gyermeket érő spontán és tervezett hatások együttes eredményének tekinthető az iskolaérettség is.

A tanulásra való alkalmasság nem tárgyi tudást jelent, hanem testi, lelki, szociális érettség, fejlettség elérését, mellyel képes alkalmazkodni az új helyzethez és az iskolai követelmények rendszeréhez.

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösség nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Ezen belül az óvodai nevelés feladata:

- **a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,**
- **a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,**
- **a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése,**
- **a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,**
- **az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,**
- **a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldség és a gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, egészségmegőrző szokásainak alakítása,**
- **a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,**
- **a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,**
- **megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.**

Speciális feladataink:

A *Komplex Prevenció Óvodai Program* fejlődés és nevelés lélektani megalapozottsága révén fő feladatának tekinti a 3-6 éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének (érési jellemzőik) szem előtt tartásával:

- az egészséges **harmonikus személyiségfejlesztést, a sikeres iskolai beilleszkedéshez** szükséges testi, szociális és értelmi érettség kialakítását,
- az iskolai potenciális **tanulási zavarok megelőzését, az óvodai nevelési feltételek sajátos, egyénre szabásával.**

A **mindennapi szabad mozgáson, a rendszeres úszáson, sportoláson túl** beiktatunk **naponta délelőtt és délután 5-10 perces mindennapos mozgást hetente 1x és 2x 30-35 perces szervezett mozgásokat**, hogy életkoruknak megfelelően fejlődjön keringési, mozgató- és légzési rendszerük, valamint a csont-, ideg- és az izomrendszerük teherbíró képessége.

Az óvodai **mozgásprogramokat kiegészítjük** szabadon választható kiegészítő sportokkal: **úszás, tánc, tenisz.**

Az egészséges életmódra nevelés és területei:

Az egészséges életmódra nevelés döntő jelentősége abban áll, hogy a követendő életmód elemei mintaként és értéként épüljenek be a nevelési folyamatunk minden mozzanatában.

1. Szomatikus nevelés

Célja:

- **Szilárd szokásrendszer kialakulása** a testi- lelki- szociális egészség megőrzésének érdekében.
- **Pozitív hozzáállás** a külső és belső környezethez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az egészséges életmód szokásainak kialakítása,
- gondozás, testi szükségletek kielégítése,
- a személyi higiéné kialakítása,
- egészséges táplálkozás, öltözködés megtanítása,
- a **gyermekek edzése**,
- mozgásszervek célszerű és tudatos fejlesztése, testnevelés,
- a környezet védelme,
- balesetek megelőzése,
- állandóan ható, személyes példaadás, a gyerekek egyéni fejlettségétől függő segítségnyújtás, folyamatos ellenőrzés,
- a tárgyi feltételek mindenkor biztosítása,
- a **betegségek megelőzésének érdekében együttműködés** gyermek szakorvosokkal (gyermekorvossal, fogorvossal), védőnővel,
- a gyermek **óvodán belüli szűrővizsgálatainak lehetővé tétele**,
- az óvoda **egészségnevelő – védő munkájának megismertetése a szülők körében.**

Sajátos feladataink:

- **gerinc-, és lábboltozat deformitások feltárása**, rendszeres tartásjavító torna,
- **korszerű testnevelési eszközök beszerzése**, tudatos, szakszerű használata,
- a gyermek **mozgás és tánckultúra fejlődésének** elősegítése az életkornak megfelelő művészi értékű anyag felhasználásával,
- a két agyi központ harmonikus fejlődésének elősegítése céltudatosan tervezett mozgásanyaggal,
- a szabad levegőn tartózkodás aktivitás szintjének növelése,
- a táplálékallergiás, vagy tápanyag felszívódási zavarokban szenvedő gyermekek **eltérő táplálkozásának megszervezése**,
- helyi adottságok kihasználása a gyermek környezetvédelmi nevelésében,
- **évszakonkénti kirándulások szervezése.**

2. Mentális egészségnevelés

Célja:

- Az óvoda sajátos életteréből adódó lehetőségek függvényében optimális, **stressz mentes életmód, és biztonságérzet kialakulása.**
- **A pozitív életérzés kialakulása.**

Az óvodapedagógus feladatai:

- személyi és tárgyi jellegű **stressz faktorok kiküszöbölése,**
- **pszichés klíma fejlesztése,**
- **mozgástér** kialakítása,
- intimitás biztosítása,
- **természetes anyagok** használata,
- **színharmónia megteremtése.**

Sajátos feladataink:

Az **énkép – önismeret - önértékelés fejlesztése,** a gyermek természetes megnyilvánulásaira és teljesítményére adott konkrét és **pozitív megerősítések** által.

Ennek eredményeként képesek felmérni saját helyzetüket a csoportban, képesek az önálló helyzetmegoldásokra (autonómok), hatékonyak (kompetensnek) érzik, észlelik magukat, így önérvényesítésük szociálisan, elfogadható módon, teljesítményen keresztül történik

Új attitűdök, értékek, normák kialakítása

Alapvető, hogy a gyermekek megismerjék és gyakorolják a társas együttélés, önérvényesítés alapvető szabályait:

- egymásra figyelés, együttérzés, egymáshoz alkalmazkodás, egymás segítése,
- a nevelési helyzetekben az összpontosításra, erőfeszítésekre való képesség,
- mellett a jó megoldásra ösztönző belső igény, belsőmotiváció, (igénynívó),
- alakítása, a jól elvégzett "feladat" utáni meglepedettség, mint jutalom - értékének alakítása,
- az érzelmi átélés, az érzelmek felismerésének és saját érzelmeik pontos kifejezésének alakítása,
- az **érzelmek** feletti – életkorban elvárható kontroll erősítése.

3.Szociális egészségnevelés

Alapvető feladat az interperszonális kapcsolatok új formáinak alakítása, mely egyaránt értendő a **gyermek-felnőtt és gyermek-gyermekkapcsolatra,** hogy értelmes kooperációra alkalmassá váljanak.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Ehhez szükséges a kapcsolat érzelmi igényének és a kapcsolatfelvétel képességének folyamatos fejlesztése, elsősorban az **óvodapedagógus modellhatása** és a szoktatás révén.

- **Kiegyensúlyozott kapcsolatok kialakulása**, fennmaradása a gyerekek és a felnőttek egymás közötti viszonyaiban.
- A **pedagóguspárok közötti kiegyensúlyozott kapcsolat**, összehangolt és egyetértő nevelésmód kialakítása.

Óvodánkban kialakítandó és rögzítendő szokások

Táplálkozási szokások:

- az étkezések ritmikus időben történő elosztása, napirendbe épülése,
- kellő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakaszában,
- mennyiségileg elegendő és minőségileg megfelelő ételek étrendbe iktatása,
- napi gyümölcs- és zöldségfogyasztás biztosítása,
- kulturált étkezési szokások kialakítása,
  - alkalomhoz illő, esztétikus terítés,
  - evőeszközök helyes használata,
  - nyugodt kulturált étkezés,
  - helyes viselkedés az asztalnál,
- terítés, segédkezés az étkezés előkészületeiben, később önálló munkavégzés,
- a korszerű táplálkozás biztosítása,
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása,
- a környezettudatos magatartás megalapozása.

Higiénés szokások:

- a test ápolása, tisztántartása (zuhanyzás, fürdés, száj-, köröm-, haj és nemi higiéné),
- tiszta ruházat,
- környezetünkben az allergénanyagok kiszűrése, felületek tisztántartása, portalanítása,
- a betegségek megelőzésére vonatkozó szokások, szabályok kialakítása (köhögés, tüsszentés, orrfújás, zsebkendő használat),
- időjárásnak megfelelő réteges öltözködés.

Esztétikai szokások:

- az ízléses ruházkodás és öltözködés igényének kialakítása,
- barátságos harmonikus környezet kialakítása magunk körül.

A pihenés és alvás szokásai:

- a gyermekek számára megfelelő fekhelyet, nyugalmat, csendet biztosítunk az alváshoz, pihenéshez,
- az alvást már kevésbé igénylő gyermekek számára csendes tevékenységet biztosítunk.

Testedzés és testmozgás:

- fokozott figyelmet fordítunk a gyermekkori mozgástapasztalatok megszerzésére, mert meghatározó jelentősége van a későbbi mozgásügyesség kialakulásában,

- a spontán mozgásnak és a szervezett óvodai szervezett mozgásnak egyaránt kiemelt szerepe van,
- sportokkal való ismerkedés (úszás, tenisz stb.),
- az udvarunk állandó lehetőséget kínál a változatos mozgástevékenységekre
- hetente többször uszodába visszük a gyerekeket, ahol a kisebbeket vízhez szoktatják, a nagyobbaknak játékos úszásoktatást biztosítanak,
- heti több alkalommal tornaterembe megyünk a szervezett mozgás fejlesztése érdekében.

Óvodapedagógus feladata:

- a mozgás megszerettetése,
- a gyermek természetes mozgáskedvelésének megőrzése,
- a mozgáson keresztül értelmi és szociális képességek fejlesztése,
- a tartásjavítás és a mozgásügyesség fejlesztése,
- képességfejlesztés az életkori mozgásfejlődési jellemzők figyelembevételével,
- inger gazdag környezet biztosításával változatos és megfelelő intenzitású fejlesztés,
- koordinációs képességek fejlesztése:
  - a két test fél mozgásának összerendezése,
  - a testkép, testfogalom és testséma fejlesztése,
  - az alapmozgások koordinációjának javítása,
  - a szem-, kéz koordináció fejlesztése,
- a mindennapi levegőn történő szabad mozgás biztosítása,
- a szervezett mozgás az udvaron és a tornateremben, kis- és nagymozgásos játékok, mozgáskoordináció és tartásjavító gyakorlatok,
- térlátás fejlesztése,
- a gyermek életkorának megfelelő terhelés, állóképesség fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- testi-lelki teherbíró képességük alkatuknak megfelelő
- testi szükségletek kielégítését irányítani tudják, szükség esetén késleltetik
- az öltözködésben koruknak megfelelően gyorsak és önállóak
- a testápolási szokásokat a tanultak szerint alkalmazzák
- elsajátították a kulturált és egészséges étkezési szokásokat
- kiegyensúlyozott, ép lelkületű gyerekek, környezetükhöz való viszonyuk pozitív

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az óvodás korú gyermek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, a magatartás érzelmi vezéreltsége a jellemző. A szocializáció az a – gyermekkorban különösen nagy jelentőségű – személyiségfejlesztő folyamat, melynek során az egyén társadalmi lényé válik.

Célja:

Az érzelmi, szociális és társas nevelésünk célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normáinak tiszteletben tartásával. Az **együttéléshez szükséges készségek, jártasságok** formálása (alapvető udvariassági szokások, magatartásmódok fejlesztése, a társas élet szabályaihoz való alkalmazkodás és önérvényesítés erősítése) közös élmények, tapasztalatok útján, a személyes és a csoportélet hagyományainak ápolása által. Az erkölcsi értékek alakítása, a szociális erkölcsi normák felfogásán, beépülésén keresztül:

- a **jó - rossz felismerése**, az őszinteség, igazmondás, igazságosság, felelősségvállalás, a gyengébb védelme, segítése - saját élet- helyzeteikben való megtapasztalása, érzelmi átélése mellett - megfelelő értelmezéssel párosulva, s a nevelő személyes példáján keresztül.
- A **társas kapcsolatok** kialakulása.
- A **közösséghez tartozás** érzésének átélése.
- A **másság elfogadása**.
- A gyermek énképe közelítsen a reálishoz.
- Az egészséges önérvényesítés kialakulása.
- A társadalmi normák beépülése az életkori sajátosságoknak megfelelően.

Az óvodapedagógus feladatai:

Céljaink elérés érdekében érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias légkört teremtünk a beszoktatástól az óvodáskor végéig.

Minden óvodai csoportnak hagyománya, szokásrendszere, szimbóluma van, ami sajátos, egyéni színezetű légkört biztosít, és ez is mélyítheti a gyermekek összetartozását, együttérzését.

A gyermekeknek lehetőségük van minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, hogy gyakran átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot.

- az érzelmi alapigények kielégítése **biztonságérzet és védettségérzet** terén
- a **szeretet elfogadására és kimutatására** való képesség fejlesztése
- az **empátiára** való képesség kialakítása
- az **"én tudat"** alakulásának segítése
- a **szociális érzékenység** fejlesztése
- a gyermekek **társas szükségleteinek** kielégítése
- a **másság** elfogadására nevelés

- az **óvónő és a gyermekek** kapcsolatának érzelmi töltésre építése
- törekedjen minél hatékonyabb **együttnevelésre a családokkal**
- a csoport minden tagjának azonos helyzet biztosítása
- a gyermekek biztonságérzetének kialakítása, a **negatív hatások kiküszöbölése**
- a gyermekek **közösség iránti igényének kielégítése**
- a **pozitív értékelés megerősítő** hatásának érvényesítése
- **tehetséggondozás**
- elfogadó szeretet, megkülönböztetett **figyelem a különleges bánásmódot igénylő gyermekek felé**
- a **közösség hagyományainak kialakítása, megtartása** /családi és társadalmi, óvodai és csoportszinten az egyén autonómiájának tiszteletben tartása
- A gyermekek tevékenységéhez nagy **szabadságot biztosítunk a határok pontos megjelölésével.**
- Segítjük a **gyermekbarátságok kialakulását**, úgy formáljuk azt, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
- Bátorítunk minden gyermeket, hogy a **belső elégedettsége, pozitív énképe, önelfogadása kialakulhasson.**
- A felnőtt - gyermek kommunikációjában világos, egyértelmű, konstruktív beszédhelyzet jelenik meg a kívánság és az elvárás megnevezésével.
- **Tilalom helyett választási lehetőséget adunk** a gyermekeknek.
- Felhasználjuk a **humort a szeretetkapcsolat** kialakításához. A humor feloldhatja a nehézségeket, megszünteti a görcsösséget.

Sajátos feladataink:

- **élőlények** tiszteletére, **szeretetére** nevelés
- emberek munkája által létrehozott **értékek megbecsülése**, megőrzése
- a kialakított **rend megóvása**, őrzése
- környezetvédelmi **viselkedési-, és magatartásformák kialakítása**, szabályok elfogadása
- a szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, **nemzeti identitástudat, a magyar kulturális értékek, a hazaszeret, a szülőföldhöz és a családhoz való pozitív viszony.**
- a személyes érintkezésen alapuló tevékenységek elsődlegessége / ringatók, altatók/
- az emberi kapcsolatok, az egymásra utaltság, az alkalmazkodni tudás megteremtése a népi gyermekjátékok segítségével
- társaikhoz, családjukhoz, lakóhelyükhöz, elődjeikhez való kötődés és az identitástudat erősítése a népi játékok által

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek pozitív kapcsolata csak úgy alakul ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulásában kiemelkedő szerepünk van nekünk, óvónőknek, akik irányítók, s egyben társaik is vagyunk a gyermekeknek:

- a gyerekek képesek alkalmazkodni új helyzetekhez,
- kialakul kapcsolatteremtő képességük gyermekekkel, felnőttekkel együttműködni,
- elfogadják az irányítást,
- kialakult szabálytudatuk van,
- pozitívan állnak hozzá a külső, belső környezethez,
- kiegyensúlyozottak, optimisták,
- képesek a konfliktusok önálló kezelésére,
- társaikkal megértők, empatikusak,
- betartják az alapvető viselkedési szabályokat.

AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az óvodába lépő kisgyerek személyiségének kibontakozása, viselkedésének alakulása és értelmének nyiladozása elválaszthatatlanok egymástól. Ennek az időszaknak számára **meghatározónak kell lennie érzelmileg és értelmileg egyaránt**. Az óvodai nevelés - a gyerek sajátosságainak megfelelően - lehet kompenzáló, korrektív, vagy preventív jellegű, de biztosítja a tehetséggondozás továbblépési lehetőségeit is. Az értelmi nevelés a gondolkodási stratégia fejlődésén keresztül megalapozza a későbbi információszerző és feldolgozó, alkalmazó tanulási stratégiákat és elébe megy az iskolai tanulási zavarok kialakulásának.

A gondolkodási stratégiát **fejlesztő játékok alkalmazásával** fejlődnek a kognitív szempontból legfontosabb funkciók:

- érzékelés (elemi ingerek esetén),
- észlelés,
- figyelem,
- emlékezet (információtárolás),
- hosszú távú,
- Rövid távú,
- problémamegoldás gondolkodás (információ feldolgozás),
- beszéd,
- mozgás (információ kiadás),

amelyek mozgásba, tevékenységbe ágyazódnak.

Ebben az időszakban fejlődnek azok a kognitív folyamatok, amelyek az alapvető kultúr - technikák elsajátítását teszik lehetővé.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Az anyanyelv fejlesztése és a **kommunikációkülönböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel** - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek **változatos tevékenységeket**, amelyeken keresztül további élményeket, **tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.**

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek **spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása**, másrészt az értelmi képességek (**érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése**). Valamennyi értelmi képesség, különösen a **képzelet** és a **kreativitás fejlődését** elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

Az értelmi nevelés célja

- A gyermekek **megismerési vágyának** kielégülése.
- A pszichikus funkciók és a mozgásos struktúrák egyidejű fejlődésével - nyelvi kíséreléssel - megalapozódik a kreatív, problémamegoldó gondolkodás.

Az óvodapedagógus feladatai

- a gyermekek **érdeklődésén, kíváncsiságán alapuló életkori sajátosságokra épülő változatos tevékenységek biztosítása,**
- az ismeretek rendszerezése, értelmi képességek/ **érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ és a kreativitás fejlesztése.**

Sajátos feladataink:

- A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő komplex folyamat legyen.
- A környezetről szerzett ismeretek minden esetben **személyes tapasztalatokon** és cselekvéseken alapuljanak. A tapasztalás minél több érzékszerven keresztül történjen és biztosítva legyen az élmények sokoldalú feldolgozása.
- Gondolkodási műveletek elősegítése a szöveg és a játék összefüggésének elemzésével mindkét alkalmazott nyelvterületen.
- Hallás utáni megfigyelések elemeztetése, a kis különbségek megfigyeltetése és állandó összevetése az analízis készség fejlődésének érdekében.

- A megosztott figyelem fejlesztése a dalok egyidejű éneklésével és a mozgás végzésével.
- A megfigyelőképesség finomítása az egyre tudatosabb odafigyelés által.
- Improvizáció, önálló kombinációk alkotása a begyakorolt ritmus, dallamfordulat és mozgásforma felhasználásával.
- A gyerekek fejlettségének és életkori sajátosságainak megfelelő népi játék,- és néptánc anyag kiválasztásával változatos gyakorlási lehetőségeket biztosítása a szem-kéz, szem-láb koordinációjához, a testséma erősítéséhez, a térirányok és a térészlelés fejlesztéséhez, és a kommunikációs és metakommunikációs képességek finomításához.
- A „Komplex Prevenációs Óvodai Program” - tudatosan felvállalja az iskolai tanulási képességeket meghatározó funkciók fejlesztését, így a potenciális tanulási zavarok korai kiszűrését és megelőzését is. E pszichikus funkciók az észleléses és finommotoros struktúrákat érintik, melyek intenzív fejlődése 3-6 éves korra jellemző, így kibontakoztatásukhoz és begyakoroltatásukhoz is e szakasz a szenzitív periódus, itt nyílik mód optimális támogatásukra.
- A Komplex Prevenációs Óvodai Program a fő nevelési területeken végzett feladatokba integrálva, indirekt nevelési módszerekkel realizálja a pszichikus funkciók fejlesztését, a gyermeki spontán aktivitásra épít.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- differenciálódik a gyermekek érzékelése és az észlelése,
- kialakul egy aktív második alkalmazott nyelv természetes mindennapos használata,
- képesek a szándékos bevésésre, felidézésre,
- kialakul a feladattudatuk,
- megjelenik az elemi fogalmi gondolkodásuk,
- alapvető ismeretekkel rendelkeznek önmagukról és a környező világról,
- kialakul egészséges életszemléletük,
- nyitottá válnak a világra,
- megértik a környezetük alapvető eseményeit, változásait,
- fogékonyak a civilizáció által létrehozott valódi értékekre.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Személyi feltételek:

Intézményvezető-1 fő
 Óvodapedagógus -6 fő
 Logopédus-1 fő
 Dajka -3 fő

Óvodánkban nagy szakmai gyakorlattal, pedagógiai tapasztalattal rendelkező óvodapedagógusok és dajkák dolgoznak. Jellemző rájuk a gyermekközpontúság,

hivatástudat.

A programunk megvalósításához az alapvető szakmai feltételek adottak. Hetente gyermekpszichológus látogatja óvodánkat szakmai tanácsadás és segítségnyújtás céljából. Szakmai segítsége révén a az egyéni fejlesztésre szoruló gyermekek korai felismerése és szakszerű gondozása is magas szinten megoldott óvodánkban

A nevelőtestület kialakításában alapvető szempont, hogy egy csoportot ugyanaz az óvónő vigyen végig, kiscsoporttól nagycsoportig. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt a gyermekekkel óvodapedagógus foglalkozik. A szükséges óvónői jelenlétet rugalmas munkabeosztással valósítjuk meg, melynek révén, az óvodán kívüli programokhoz szükséges nevelői létszám is biztosított

Az óvónőkhöz minden csoportnál kapcsolódik dajka, akinek az óvónővel és a gyerekekkel folyamatos, állandó kapcsolata van, amelyet az óvónők irányítanak.

A program megvalósításának alapelve: a pedagógus szakmai autonómiájának biztosítása.

A szabad módszerválasztás a pedagógus joga, de felelőssége is.

Alapvető elvárásaink óvodánk minden dolgozójától:

- Mutasson modell értékű magatartás mintát!
- Nyújtson érzelmi biztonságot!
- Megnyilvánulásaival közvetítsen erkölcsi tartalmakat!
- Azonosuljon nevelési programunk értékrendjével!
- Alapvető jellemvonása legyen a tolerancia és a másság elfogadása!

Tárgyi feltételek:

Óvodánk eszközellátottságát pedagógiai programunk megvalósításának igényei szerinti magas színvonalon biztosított.

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kialakítottak, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát – számkóddal ellátott bejárat - kényelmét, megfelel a változó testméreteknek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Épületünkben található uszoda, játszó udvar, veteményes változatos módon biztosítja a mozgás- és játékigényük kielégítését.

A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül a XXI. századi elvárásoknak megfelelően.

Az óvoda egyidejűleg biztosít megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak és lehetőséget teremt a szülők fogadására.

A játékalomány minden csoport számára a gyerekek 40-50 %-ának biztosít egyidejű játékos lehetőséget. A játékok állapota megfelelő, de rendszeres karbantartást igényelnek. Az udvari és tornaszobai berendezés is folyamatos karbantartás mellett biztosítja a program igényeit.

Az óvoda nagy területű udvarral rendelkezik. Az udvar berendezése természetes alapanyagú, esztétikus, mozgásra serkentő játékeszközökkel felszerelt, minden csoportnak biztosítva a megfelelő játszóhelyet.

A 3-4 éves korúak számára kisméretű csúszda, libikóka, hinta mászóka és homokozó áll rendelkezésre.

A **4-5 éves korúak** számára különleges kerti játékok vannak, amelyek funkcióikban biztosítják az egyensúlyozó mozgást, a csúszdázást, mászást, hintázást.

Rendelkezésünkre áll homokozó és egy csúszdával végződő favár, valamint egy faház is.

Az **5-6-** évesek számára kötélfüggeszkező, kötélletra, mászórúd, csúszda, mászóka, egy homokozó és labdajátékokra szánt terület biztosított.

A mozgásfejlesztő játékokat mindegyik óvodai csoport is használhatja megfelelő biztonsági előírások betartása mellett, a játszó kert tagozottság mentessége miatt.

A tornaszobánk fel van szerelve bordásfallal, tornapadokkal, zsámolyokkal, ugrószekrényel, különböző méretű labdákkal, karikákkal, babzsákkal, ugrókötelekkel, bójákkal, különböző méretű tornaszőnyegekkel és egyensúlyfejlesztő tölcsérrel. Az ablakok és a világítótestek fóliával védettek.

Óvodánkban 4 csoportszoba van és egy fejlesztő szoba, ezek barátságosak, dekoratívak.

A fejlesztő termünk, a logopédiai foglalkozások, a kiegészítő játékos angol nyelvi foglalkozások, az egyéni fejlesztések helyszíne.

A csoportszobákhoz öltözők és minden foglalkoztatóból közvetlenül nyíló mosdó helyiség van, melyek az adott korosztály számára megfelelő méretezésűek. Minden gyermek számára biztosított az öltözés és vetkőzés, valamint a mosdók használatának lehetősége.

Az óvoda dolgozói mindent megtesznek azért, hogy a gyermekek biztonságban érezzék magukat, legyen elegendő mozgásterük, az óvoda belső elrendezése, képi világa harmóniát árásson, testi, lelki és szellemi fejlődésük biztosítva legyen.

AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a **napirend és a hetirend** biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal.

4. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai programunk alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

JAVASLAT AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJÉRE

Időtartam *	Tevékenység
7.30-12.00	<p>Gondozási feladatok (tisztálkodás, reggeli, tízórai, öltözködés)</p> <p>Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban</p> <p>Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban)</p> <p>Ismerkedés a természeti világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában</p> <p>Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn</p> <p>Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése</p> <p>Tevékenységekben megvalósuló tanulás</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Verselés, mesélés ○ Ének, zene, énekes játék, gyermektánc ○ Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka ○ Mozgás ○ A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<p>Gondozási feladatok (tisztálkodás, ebéd, öltözködés)</p> <p>Pihenés</p>
15.00-17.00	<p>Gondozási feladatok (tisztálkodás, uzsonna, öltözködés).</p> <p>Mindennapos tartásjavító frissítő mozgás</p> <p>Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig</p>

CSOPORTSZERVEZÉSI ALAPELVEK

Óvodánknak mind a **4 csoportja életkor szerint szervezett**. Ennek megfelelően

1 kis-középső csoport- 3-4 évesek

1 középső- nagycsoport – 5-6 évesek

2 nagycsoport 5-6-7 évesek

Óvodánk hagyományai, létszáma és a szülők elvárásai egyaránt a homogén csoportszerkezetek kialakítását indokolják. A két csoport általában azonos létszámú kis-, közép- és nagycsoportokat eredményez, ahol egy-egy csoportot lehetőleg két óvónői és dajka pár visz végig.

Az átlagostól eltérő fejlődési ütemű gyermekek a szülővel egyeztetett módon négy éves korukban válhatnak csoportot azért, hogy nagycsoportból társaikkal együtt kerüljenek iskolába. Az udvaron jelentős tere nyílik a csoportközi kapcsolatoknak, amit az óvónők támogatnak.

A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az Óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége.

NAPIREND, HETI REND

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet.

Egész nap során érvényesül a rugalmasság, és amiben csak lehetséges, a folyamatosság.

Az óvodába érkezés időpontját praktikusán reggel 8 órában jelöljük meg, mivel így a gyermekeknek tágabb időkeret áll rendelkezésükre a kellő hosszúságú játékhoz, valamint nem maradnak ki az élménydús délelőtti, napi tevékenységek egyikéből sem.

Az óvodai játékos kezdeményezéseket többségében ebéd előtt szervezzük, a gyermekek életkorától függően kötött, kötetlen és szabadon választható formában délután mindezen foglalkozásokat szabadon választható angol nyelvi neveléssel, sporttal, művészeti neveléssel is kiegészítjük.

A gyermekeknek lehetőségük van a tevékenységek közötti választásra, amikor egy adott témát számos változatban különböző nyelvi közegben és módszerrel dolgozunk fel, ilyen formában mindenki megtalálja a számára leginkább motiváló és maradandó ismeretszerzési módozatot.

Az óvodai életrend megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat (vallási, nemzeti, etnikai), figyelembe vesszük a napi élet szervezésénél a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazzunk.

A program alkalmazásakor az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiinduló pontnak. Ebből következik, hogy a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk.

A játékokban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítani, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet és választhat a lehetőségek közül.

A napirend a naponta ismétlődő tevékenységeket is szabályozza

Korcsoport	Tevékenységek
Kiscsoport 3-4 évesek	Mozgás, mindennapi mozgás ének-zene, énekes játék, gyermektánc verselés, mesélés, rajzolás, mintázás, festés, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése
Középső csoport 5-6 évesek	Mozgás, mindennapi mozgás ének-zene, énekes játék, gyermektánc verselés, mesélés, rajzolás, mintázás, festés, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése
Nagy csoport 5-6-7- évesek	Mozgás, mindennapi mozgás ének-zene, énekes játék, gyermektánc verselés, mesélés, rajzolás, mintázás, festés, kézi munka, külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú

A **hetirend** alkalmanként egy-egy csoportnál megváltoztathatja a napirendet, pl. úszás időpontjai, tornaszoba használat időpontja, esős időben udvar használat időpontja, tervezetten vagy eseti módon változtat a szokásos napirenden.

Tevékenység	3-4- évesek	5-6-7 évesek
Verselés, mesélés	napi 10-15 perc	napi 2*15-20 perc
Ének-zene, énekes játék, gyermektánc	heti egyszer 15-20 perc	heti egyszer 30-35 perc
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka/	heti egyszer 15-20 perc	heti egyszer 30-35 perc
Külső világ megismerése - Matematikai tartalmú tapasztalatok /	heti kétszer 15-20 perc	heti kétszer 30-35 perc

szervezett mozgás játék /	heti háromszor 40- 45 perc, kiegészítő tev. (karate, tánc, yoga)	heti háromszor 40-45 perc, kiegészítő tev. (karate, tánc, yoga)
Mindennapi Mozgásos játék	15-25 perc	15-25 perc

A hetirend a téli és a nyári időszakban egymástól eltér. A nyári időszakban nagyobb teret kap a szabadban végzett játék.

A heti rendben a kötöttséget csak a tornaterem használatában kell érvényre juttatni.

Hetirend

délelőtt		délután
Mozgás	Verselés, mesélés	dramatizálás
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	gyermektánc
Mozgás	A külső világ tevékeny megismerése	tartásjavító mozgás
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés	bábozás
Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	Matematikai tartalmú tapasztalatok	matematikai játékok

A GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS DOKUMENTUMOK

- Csoportnapló
- A felvételi és mulasztási napló
- A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Egyéb tanügyi dokumentumok:

- felvételi mulasztási napló
- törzskönyv

Csoportnapló

Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka és a pedagógiai folyamatok tervezésének dokumentálására szolgál. Az éves szintű tervezés

tartalmazza a tanítási-tanulási egységeket /tematikus terv és/vagy projektterv/, amelyek foglalkozások, tevékenységek bontásában jelennek meg.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét.

Az óvodai csoportnapló tartalmát jogszabály határozza meg.

Felvételi és mulasztási napló

A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.

A felvételi és mulasztási napló tartalmát jogszabály határozza meg.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

Az óvoda a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlődésének eredményét – szükség szerint, de legalább nevelési évenként kétszer – a **gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció** rögzíti.

Feladat:

Az óvodapedagógus a gyermekek fejlettségére vonatkozó megfigyeléseit, méréseit az intézményi szinten kialakított egységes dokumentációban rögzíti, a megfigyelések értékelését területenként elvégzi.

A megfigyelés, mérés eredményeire építve az óvodapedagógus elkészíti féléves szinten a pedagógiai tervezőmunkáját, és minden esetben a lassabban haladó és a gyorsabban haladó gyermekek egyéni gondozásához egyéni fejlesztési terveket.

Az óvónő a gyermek kedvelt játékát, játéktevékenységeit az óvodai életben való részvételét, fejlődését folyamatosan nyomon követő megfigyelési, mérési eredményeit, az ahhoz kapcsolódó szakmai intézkedéseit a gyermek saját egyéni fejlődési dokumentációjában rögzíti.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció alapján a szülőt az óvodai élet folyamán rendszeresen tájékoztatja.

Ellenőrzési és értékelési rendszer

Írásos dokumentumok ellenőrzése

- **Éves munkaterv** (Aktuális tanügy-igazgatási, pedagógiai, szervezési - feladatok. A helyi program kiemelt éves feladatai. Éves elemzés, értékelés. Az óvodavezető látogatásának tervezése.)
- **Munkaközösségeink terve** A pedagógiai program megvalósítását segíti feltáró-elemző munkával, kiemelt pedagógiai megfigyelésekkel, kísérletekkel, bemutatók tervezésével.)
- **Gyermekvédelmi munkaterv**
- **Csoportnapló** (A csoport tudatos nevelési tevékenységi program szokás- és szabályrendszer tervezése, éves tanulási és nevelési terv, a tevékenységi rendszer fejlesztési tervének ellenőrzése.)
- **Tanulási folyamatok tervezése a csoportnaplóban**
(a nevelés a tevékenységek anyagának éves tervezése, ütemezése)
- **Felvételi-mulasztási napló** Pontos adatkezelés - naprakész nyilvántartás.

- **Étkezési nyilvántartás** naprakész nyilvántartás.
- **Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma**
Egyéni fejlettségét diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatok tervező dokumentumai.
Tehetséges gyermekek egyéni fejlesztési napló.
Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó véleményét tükröző dokumentumok.

A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése

A program sikerkritériuma kiemelt programelem.

A program ellenőrzésében és értékelésében a vezető óvodapedagógus irányításával, külső szakértő bevonásával valamennyi óvodapedagógus részt vesz:

- a bevezetés előtt a személyi és tárgyi feltételek vizsgálatában, korrekciójában
- a bevezetést követő első nevelési év végén átfogó értékelés
- megjelennek-e a nevelő - fejlesztő tartalmak:
- a program milyen eredményeket hozott,
- a nevelőtestületet milyen mértékben befolyásolta a program,
- mit mutatnak a szülők visszajelzései.

A bevezetést követően 3 évenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról.

- Mennyire sikeres az óvodánk nevelő - fejlesztő munkája?
- Az értékelés a sikerkritériumok figyelembe vételével történik.
- Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

Vizsgálati idő: nevelési év kezdetétől három hónap, és abban a nevelési év májusában.

A vizsgálat módszere:

- Dokumentumelemzés
- közvetlen megfigyelés
- beszélgetés szülőkkel, óvodapedagógusokkal
- interjú kérdőíves elemzés (volt óvodásaink szülei, iskolai tanítók)
- mérés (átlagos és tehetséges gyermekeknél eltérő módszerrel)

A gyermek kompetenciáinak ellenőrzése

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum szempontjai alapján

- **Önállóság fejlődése** - egészséges életmód alakítása
önkiszolgáló munka (öltözés, étkezés, testápolás)
- **Érzelmi nevelés** – beilleszkedés, önállóság, bátorság, magabiztosság, szabályok betartása
  - kapcsolatteremtő képesség
  - együttműködés a tevékenységekben kitartás, fegyelmezetttség, baráti kapcsolatok

- **Játék** - a gyermek élményanyaga, a játék fejlődése, fajtái, sajátossága
  - együttműködés a játékban
  - a gyermek helye a játszócsoportban
- **Kommunikációs képesség** - beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd
  - hangok ejtése, szókinccs
  - mondatszerkesztés
  - értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd
- **Kognitív képesség** - vizuális észlelés, alaklátás és formaállandóság (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony)
  - téri tájékozódás (oldalosság, irányok, viszonyok)
  - keresztcsatornák fejlődése, dolgok eredete
  - észlelt összefüggések vizuális megfogalmazása
  - feladatmegoldó képesség
  - gondolkodási műveletek (következtetés, konkretizálás, általánosítás, összehasonlítás (különbség-azonosság))
  - verbális, vizuális memória és a figyelem tartóssága, terjedelme
- **Motoros képesség**
  - nagy mozgások (tempója, ritmusa, iránya)
  - finommotorika
  - szem-kéz, szem-láb koordináció
  - kezesség
  - testséma fejlődése (testrészek ismerete, elülső és hátulsó rész,
- **A gyermekek észlelési képességének fejlettsége**

A gyermekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentum ellenőrzése, vezetése folyamatosan történik, és az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk. Az iskolába készülő gyermekek fejlődési eredményeiről írásos értékelést ad az óvodapedagógus a sikerkritériumok figyelembevételével.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

Intézményi, pedagógus, óvodavezető értékelés

- Átfogó intézményi önértékelés: 5 éves ciklusban 9 terület szerint.
- Óvodavezető önértékelése - a vezető 2. és 4. évben 5 területe szerint.
- Pedagógusértékelés – ötévenként 7 kompetencia mentén

Pedagógiai adatkezelés

A pedagógiai dokumentáció célja, hogy megjelenítse a helyi program elv-, cél-, és feladatrendszerét, meghagyva az óvodapedagógusok maximális választási szabadságát a módszerek és az eszközök alkalmazásában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- **a nevelő és oktató munka tudatos megtervezése** az életkornak, a csoport és az egyén fejlettségének megfelelően térben és időben
- ♦ *Pedagógiai munkánk dokumentumai:*
- ♦ **csoportnapló,**
- ♦ **befogadási terv** - 09.01.- 09.31.,
- ♦ **napirend, heti rend,**
- ♦ **fejlettségen alapuló, folyamatosan egymásra épülő nevelési terv,** szokás,- és szabályrendszer évre,
- ♦ **szervezési feladatok** (havonta előre),
- ♦ hetitervek, reflexiók,

A gyermekek egyéni fejlődési naplója:

- ♦ anamnézis (óvodába lépéskor),
- ♦ bemeneti mérő lap óvodába lépéskor,
- ♦ fejlettség mérés évente 2x,
- ♦ gyerek jellemzés évente 2x,
- ♦ fejlesztési terv évente 2x,
- ♦ egyéb feljegyzések (pszichológiai - logopédiai vizsgálatok, orvosi szakvélemények, Pedagógiai szakvélemény stb.)
- ♦ mozgásfejlettség mérés (középső csoportban),
- ♦ iskolai érettség mérés (nagy csoportban)
- ♦

ÓVODÁNK KAPCSOLATAI

Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények), és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében.

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

ÓVODÁNK KÜLSŐ KAPCSOLATAI		
		A kapcsolattartás formái
PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT SZOLGÁLTATÁSOK	LOGOPÉDIAI INTÉZET SZAKEDZŐK	óvodavezető

KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK	MÚZEUMOK SZÍNHÁZAK ZENEAKADÉMIA MŰVELŐDÉSI HÁZAK ÁLLATKERT VADASPARK	óvodavezető
EGÉSZSÉGÜGYI ÉS SZOCIÁLIS HÁLÓZAT	SZAKORVOSOK VÉDŐNŐ ÁNTSZ CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEK JÓLÉTI SZOLGÁLAT GYÁMCHATÓSÁG	óvodavezető
CIVIL SZERVEZETEK	SPORT EGYESÜLET	fenntartó

Külhoni kapcsolatok

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

Az Erasmus program keretein belül kölcsönös tapasztalat csere történik, más európai óvodákkal és nevelő intézményekkel.

Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az iskolás korú gyermekek részére iskolalátogatás szervezése minden évben.

Kapcsolat a szakszolgálattal

Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot az illetékes szakszolgálattal.

Az óvoda és a Családsegítő Központ, Gyermejjóléti Szolgálat kapcsolata

Az óvoda vezetője vállalja a gyermekvédelmi munkához szükséges feltételek megteremtését, óvodánkban az erre megbízott óvodapedagógus látja el ezt a feladatot. Kiemelt feladat a családsegítő és gyermejjóléti szolgálattal való együttműködés, a prevenció, a veszélyeztetettség feltárása, a családok életviteli problémáiban való segítségadás. Azokat a problémákat, amelyek már nem az óvodavezető hatáskörébe tartoznak, szóban és írásban jelzi a családsegítő szolgálat felé.

Kapcsolattartás az egészségügyi intézményekkel

A gyermek egészségének, higiénés állapotának felügyeletét a védőnői szolgálat gyakorolja. Rendszeres időközönként vállaljuk egészségügyi szűrések szervezését óvodánkban.

Az óvoda és közművelődési intézmények kapcsolata

Figyelemmel kísérjük a gyermekeket érintő programokat, és folyamatosan szélesítjük kapcsolatainkat.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSÉT, FEJLŐDÉSÉNEK SEGÍTÉSÉT

Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését alapító okiratunk szerint nem látunk el.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermekek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult.

A kötelező fejlesztési tervet a fejlesztő pedagógus segítségével a pedagógus készíti el. A fejlesztő foglalkoztatás az óvodai nevelés keretében valósul meg a szakértői vélemény alapján egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatás keretében.

A fejlesztő foglalkozások szervezésének szempontjai:

- Egyéni vagy kiscsoportos foglalkozás a szakértői véleményben meghatározottak, a gyermekek képességének, motiváltságának ismeretében,
- A foglalkozások időpontja és helye tekintetében rendszeres.

A fejlesztésben minden óvodapedagógus részt vesz, de a fejlesztőpedagógusok tevékenysége kiemelt jelentőséggel bír.

A fejlesztő pedagógiai ellátást a szakértői véleményben meghatározott szakember az óvodai nevelés keretében valósítja meg.

A kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel.

A kiscsoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében.

A tehetséges gyerek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességűekre általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat.

A tehetséggondozás során a tehetséges gyermekeket fejlesztjük a differenciálás eszköztrendszerét alkalmazva.

Alapelveink:

- A tehetségigéretnek erős oldalának fejlesztése
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területek erősítése
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása

Célunk:

A tehetségigéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink:

- A tehetséges gyermek felismerése
- Sokféle tevékenység biztosításával a gyermekek érdeklődési körének megismerése
- A tehetségfejlesztő programok megszervezése, az óvodai élet gazdagítása egyéb tevékenységekkel
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- A gyermek pozitív éntudatának kialakítása és erősítése
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén
- A szülők folyamatos tájékoztatása, megnyerése a közös célok hatékony elérése érdekében
- Anyanyelvi nevelés
- Gondolkodás fejlesztése

A tehetséggondozás folyamata

- A tehetségigéretnek felfedezése

Mérések

- A mérések alapjául a saját kidolgozott mérési rendszert és a megfigyelési szempontjainkat vesszük figyelembe, folyamatos a visszacsatolás és az értékelés.
- A gyermekekről portfólió készül, amely tartalmazza a gyermekek alkotásait, az óvodapedagógusok által leírt folyamatos megfigyeléseket, tapasztalatokat.

A hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

Az óvodánkba járó gyermekek jó anyagi helyzetben élő családokból érkeznek hozzánk, így nincs köztük hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetben élő.

AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége. Ebben jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek.

A játék olyan önként választott gyermeki tevékenység, amely a gyermek egyéni vágyainak ötleteinek ez által a gyermek személyiségének kibontakoztatását szolgálja. A belülről indított játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.

A játék sokrétű és összetett viselkedést, életmódot, életformát, életkategóriát jelent a gyermekek számára. Játékukban tükröződnek belső feszültségeik, érzelmeik és indulataik, azok a külső hatások, amelyeket képtelenek önmagukban feldolgozni, vágyaik és élményeik, amelyeket szavakkal nem tudnak kifejezni. Mindezekből válik a játék a kisgyermek elemi pszichikus szükségletévé.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tanúsítson tudatos, játék iránt érzékeny, hiteles és őszinte magatartást,
- teremtsen meg a **játékhoz szükséges oldott légkört**,
- a napirenden belül összefüggő, **hosszantartó játékidőt** alakítson ki,
- biztosítson **mobilizálható, választható játéktereket**,
- az óvónő minden játékhelyzetben legyen **támogató, engedő és elfogadó**,
- akkor avatkozzon be a játékba, ha előfordul, hogy a gyermekek egymást veszélyeztetik,
- használja ki a fejlesztés lehetőségeit a játékban: mozgásfejlesztés, testséma fejlesztés, percepciófejlesztés, verbális fejlesztés, érzelmi, szociális képességek fejlesztése, értelmi képességek fejlesztése.
- jelenlétével, áthidaló megoldásaival segítse sikerre vinni a gyerekek kezdeményezéseit, ilyenkor magasabb rendű tanulási folyamatot segít,
- a szabadság és a korlátozás kellő arányával nyújtson biztonságot és bizalmat, elfogadást és védelmet,
- az ötletadás, segítségnyújtás mértékét mindig a játszó csoportok igényéhez alakítsa.

A játék folyamata a valóságban teljes egész, a gyakorló, konstrukciós, szerep-, és szabályjáték, valamint a barkácsolás a játékon belül egybeolvad. A játékfajták időbeni megjelenése nem annyira életkori, mint fejlettségi sajátosság.

A személyiségfejlesztés főbb lehetőségei az egyes játékfajtákon belül:

- gyakorlójátékban: a mozgáskoordináció, finommotorika és beszéd, valamint a manipulálás által a gondolkodási műveletek fejlődnek,

- szerepjáték során: viselkedési szabályok, magatartásformák, szabálytudat, metakommunikációs képességek, alkalmazkodó képesség, divergens gondolkodás fejlődik, és számottevően bővül a szókincs,
- az építő - konstruáló játék és a barkácsolás jól fejleszti a megfigyelőképességet, érzékelést és észlelést, képzeletet, kreativitást, manipulációs készséget és a nonverbális kommunikációt,
- szabályjáték által fejleszthetők az értelmi képességek, az önkéntes és szándékos figyelem, a szabály- és feladattudat, alkalmazkodó,- és kudarctűrő képesség, a türelem és a tolerancia, a mozgáskoordináció, a kitartás és az önfegyelem.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyerekek szeretnek és tudnak minden játékfajta játszani,
- tudják, hogy a felnőttek is játszanak, így az iskolába kerüléssel számukra sem szűnik meg a játék,
- a szerepjátékot a megegyezés szerinti szabályokkal játsszák,
- a szabályjátékokban a kötött játékszabályokat betartják,
- a gyakorlójátékot kísérletezésre, tapasztalatszerzésre használják,
- megteremtik a játékeret, néhány alapvető eszközt készítenek,
- játékaikban használják a megszerzett tudáselemeket,
- a tanult normáknak megfelelően érintkeznek a játékban is.

VERSELÉS, MESÉLÉS

Az anyanyelvi nevelés elsajátításának különösen esztétikus és adekvát eszköze. Minden nevelési terület hatékonyságát felerősíti. Az óvodáskorú gyermekek irodalmi élményei hitelesítik személyiségjegyeiket, alakuló, formálódó, érzelmi, akarat, gondolkodásbeli és kommunikatív tulajdonságaikat.

A rendszeres mesehallgatás hatásaként beépülnek a gyermekek személyiségébe ezek a pozitív tulajdonságok. Érzelmi hatásánál fogva a külső világ tevékeny megismerése szempontjából is meghatározó jelentőségű.

A mese a játékhoz hasonlóan örömforrás a gyermekek számára, ezért nagyon fontosnak tartjuk a mindennapos mesélést. Előnyben részesítjük a magyar „klasszikus” és népköltészet alkotásait. Mindenképpen ellensúlyozni szeretnénk a gyakran egyeduralkodó Tv, videó sokszor félelemkeltő, igénytelen, nem gyerekeknek való műsorait. Óvodánkban csak nagyon indokolt esetben külön vezetői engedéllyel alkalmazhatnak a pedagógusok DVD filmeket ismeretterjesztő céllal.

A mese - vers célja:

- A pozitív személyiségjegyek megalapozása, fejlesztése.
- A belső képteremtés képességének kifejlődése.
- A produktív és reprodukív fantázia kialakulása.
- A világ megismerése az anyanyelven keresztül.
- Az élményeken alapuló örömszerzés.

- A gyermeki szorongás és indulatok agresszió nélküli levezetése, a gátlások feloldása
- Szókincsbővítés, árnyaltabb kifejezőképesség elérése
- A memória fejlődése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- **Megfelelő irodalmi anyagok kiválasztása.**
- Adjunk lehetőséget mesék kitalálására, illetve megkezdett mesék befejezésére.
- **A mese, vers, bábozás, dramatikus játékok** szolgálják a nyelvi képességek fejlesztését.
- A gyerekek hallgassanak **mesét mindennap** a pihenés megkezdése előtt.
- A vers, mesehallgatás **nyugodt feltételeinek megteremtése.**
- Az irodalmi neveléshez szükséges eszközök **/könyvek, bábok, jelmezek/ biztosítása.**
- A mesei kettőstudat megerősítése.
- Az önismeret kialakulásához szükséges lehetőségek biztosítása.
- **A könyv megszerettetése**, a betűk iránti kíváncsiság felkeltése.
- Az esztétikum iránti fogékonyság kialakítása.
- **Igényes és értékes irodalmi repertoár összeállítása.**
- A csoport életkori sajátosságainak megfelelő válogatás.
- Megfelelő előadásmód /mimika, hanglejtés, hangszín stb./.
- Az esztétikum kategóriáinak megismertetése (tudatosítása).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyerekek az óvodapedagógus partnerei az irodalmi kezdeményezésekben.
- Kifejezik, átélik, eljátsszák saját érzéseiket, érzelmeiket.
- Igénylik a rendszeres irodalmi élményeket, megteremtik ezek kedvező feltételeit.
- Igényt tartanak az irodalmi élmény befogadáshoz szükséges rítusokra.
- Az ismert és kedvelt hősöket, motívumokat játékuiban, ábrázoló tevékenységükben, bábozásukban, dramatizálásukban megjelenítik.
- Képesek koruknak megfelelő színházi előadás cselekményének követésére.
- Kialakul bennük az önálló könyvhasználat igénye és az ehhez szükséges eligazodási képesség.
- Tudják, hogy a könyv érték.
- Várják és igénylik a mesehallgatást.
- Szívesen ismételtetik a verseket, mondókákat.
- A maguk szórakoztatására is mesélnek, báboznak, illetve eljátsszák a mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, és azt kifejezni mozgással, mimikával, artikulációval.
- Tudnak mondókákat, verseket, meséket feleleveníteni, eljátszani.
- Előtérbe kerül az olvasás iránti érdeklődésük.

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A "Kodály-módszer" néven világhírűvé vált nevelési koncepció jó támpont a pedagógusok számára, mert ez az elgondolás arra irányul, hogy népdalok, igényes és korhoz illő

műdalok, játékok és mozgás segítségével, élő zene megszólaltatásával szolgálja a gyermekek esztétikai érzékét, fejlessze zenei készségüket és jártasságukat, mindamellettt általános pozitív hatást gyakoroljon értelmükre, érzelmükre, képzeletükre.

A zene, a tánc iránti érdeklődés felkeltésével, a zenei képességek kifejlésztésével az egész ember személyiségét formáljuk. Az óvodában az ének-zenei nevelés elsősorban a **népi gyermekdalokon** keresztül, olyan fontos élményeket biztosít a gyermekek számára, amelyek önszabályozó, önnevelő képességüket nagymértékben fejlesztik.

Fontos, hogy a magyar népzene a későbbiek folyamán alternatívát jelentsen az egyéb műfajok megismerése mellett.

Célja:

Zene megszerettetése,

- Játékos közös éneklés örömeinek megismerttetése,
- Gyerekek zenei ízlésének formálása,
- Zenei anyanyelv megalapozása.
- Érzelmi, esztétikai élményszerzés.
- Zenei készségek, képességek kialakulása, optimális fejlődése.
- Mozgáskoordináció kialakulása és optimális fejlődése a néptánc révén.
- Zenei élményszerzés " élő zene" által.
- Értékmentés, hagyományörökítés.

Az óvodapedagógus feladatai:

Ismerkedjenek meg a gyerekek népi mondókákkal, dalokkal, dalos játékokkal, énekes népi játékokkal, magyar népdalokkal, koruknak megfelelő klasszikus zenével:

- saját eszközeivel zene közelbe vigye a gyermekeket,
- a gyermekek utánzási vágyán alapuló **éneklési készség fejlesztése,**
- az aktív éneklésen alapuló **hallásfejlesztés,**
- **ritmusérzék fejlesztés,**
- az értelmesen hangsúlyozott és tagolt előadáson, valamint a képességfejlesztő játékokon alapuló zenei formaérzék fejlesztés,
- a daltanulásban gyökerező zenei emlékezőképesség kialakítása,
- belső hallás fejlesztése előzetes zenei élmények által,
- a gyermekek kitaláló és önkifejező törekvéseire épülő zenei alkotókészség formálása,
- érzelmi és hangulati alapok lerakása,
- **a népi játékok és a mozgásanyag céltudatos kiválasztása,**
- **ritmushangszerek használatának megismerttetése,** hangszerbarkácsolás,
- a játékokhoz kapcsolódó **táncmozdulatok, térformák megismerttetése,**
- az egyéni képességek maximális kibontakoztatása a mozgásfejlesztés területén az egyéni sajátosságok figyelembevételével /nagymozgások, egyensúlyérzék, finommotorika, szem-kéz,- szem-láb koordináció, testséma, /,

- a " tiszta forrás", a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által,
- művészeti előadásokon való részvétel megszervezése.

Az Ének, zene, énekes játék, gyermektánc helye az óvodai napirendben:

A **dalok éneklése vagy meghallgatása** fejleszti a gyerekek érzékenységét, fogékonyságát.

A **zene és a mozgás összekapcsolása** a fejlesztés egyik legfontosabb eszköze.

Az **énekes, mondókás játékok** természetes módon segítik a testi fejlődést. A zene lüktetése hat a koordinált mozgásra, az énekléstől nő a légzőkapacitás; a lüktetés, a folyamatosság szabályozott mozgást igényel. A dalos játék, a tánc során a nagymozgások fejlesztésére számtalan lehetőség adódik.

Mozgásformák fejlesztése járás, forgás ezeknek van tempója, iránya, amely gyakran változik, és mindez ritmusra történik.

A **ritmusérzék fejlődése** játékok mozgásanyagában bőven van lehetőség.

Az egyenletes lüktetés érzékeltetésére.

Különböző hangszerek használata.

Népi gyermekjátéktánc eszközök, fejdíszek, ruhák.

A napi játékos foglalkozásokat mindennap átmozgatásos közös énekléssel kezdjük.

A **3-4 éves** gyerekeknél magyar népi mondókákkal, tenyeres játékokkal kell elkezdni. Ennek során a gyerekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket. Tanuljanak meg halkabban-hangosabban énekelni, mondókákat mondani, beszélni. Kövessék mozdulatokkal a zene lüktetését.

Az óvónő énekelgesse a gyerekek nevét, jelét és ezzel vonja be őket a közös tevékenységbe. A gyerekek tanuljanak meg 6-8 mondókát és tenyeres játékot, valamint 10-12 énekes játékot.

A zenehallgatás során 2-3 percig tartó hangszeres zenét vagy kórusmuzsikát hallgassanak az óvónő által előadott éneken kívül.

A **4-5 éves gyerekek** már a-gyerekdalokat és dalos játékokat is játszanak.

A körjátékok közül az egyszerűbbtől folyamatosan a nehezebb szerepcserés játékok felé lehet haladni. Játsszanak a gyerekek kérdés-felelet játékokat, használjanak népi ritmuseszközöket.

Vegyék észre a ritmusmotívumokat, tudjanak ritmus kísérettel mondókázni. Ebben a korban 4-5 új mondókát, 10-12 új dalos játékot tanuljanak meg a gyerekek. A tiszta éneklés érdekében a gyerekek énekeljenek önállóan is.

Az **5-6 éves** gyerekek az új, egyre bonyolultabb énekes játékokon kívül tanuljanak néhány egyszerű, ismert műdalt is. Az énekes játékok mozgásanyaga bonyolult is lehet, tartalmazhatja a **néptánc elemeit**. A fokozatosság betartásával a párcserés, kapus játékok egyszerű táncos lépéseket is ismerjenek meg a gyerekek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek képesek bonyolultabb mozgások végzésére is /pl. forgások, szökellések/.
- A gyermek képesek többféle tevékenység egyidejű végzésére is.
- A táncjátékos gyakorlatához kialakul a magasabb fokú figyelem, az érzékek összerendezettsége, a társsá válás érzékelése, a kellő erő, türelem, önálló késztetés.
- Pentaton és hexachord hangterjedelmű dallamokat várhatunk el.
- Pontosan hangoztatják a dalok ritmusát belső hallás alapján éneklés nélkül is.
- A jól tudott dalokat felismerik ritmusukról.
- A ritmusmotívumokra rögtönzött szöveget találnak ki.
- Érzékelik és hangoztatják a gyors és lassú, valamint halk és hangos ellentétpárokat.
- Tudnak dalokat szöveg nélkül dúdolni.
- Képesek dallamperiódusokat magukban énekelni, felismerik és mutatják a magasabb és mélyebb hangokat.
- Néhány dalt biztonsággal énekelnek egyénileg is.
- Felelgetős dalokat pontos válaszadással énekelnek.
- A dalokat ritmushangszerekkel egyenletes lüktetéssel, egyszerű ritmusmotívumokkal tudják kíséni.
- Jellegzetes zörejhangokat felismernek.
- Megtanulnak dalokat, játékokat óvónői segítség nélkül előadni.
- A tanult táncos mozgásanyag felhasználásával tudnak esztétikusan, arányosan térformákat alakítani, a játékos mozgások ritmikusak, a táncos mozgások végzése egyöntetű, egymáshoz alkalmazkodó.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A gyerekek többségénél a rajzolás, festés, mintázás, kézi munka - a játékkal egyenértékű, örömszerző tevékenység. Segít a világot megismerni, megérteni és újraalkotni. Szoros összefüggésben áll a többi nevelési területtel, ezek egyrészt élményt /témát/ biztosítanak, másrészt lehetővé teszik eszközök, kiegészítők, díszítő elemek létrehozását az ábrázoló tevékenység folyamán.

A vizuális nevelés nem jelenti kizárólag a gyermekábrázoló tevékenységét, hanem tartalmazza a környezet megismerését, műalkotások befogadását és technikai ismeretszerzést is.

Az esztétikai kategóriák azáltal, hogy érzékekre hatnak, érzelmeket váltanak ki, gondolatokat ébresztenek, irányítják az érdeklődést.

Célja:

- Az érzékelés finomítása.
- **A vizuális képzelet és emlékezet fejlődése.**

- Érzelmi, akaratú tulajdonságok stabilizálódása.
- Az alkotó, - befogadóképesség kibontakozása.
- A finommotorika fejlődése.
- Egyéni fejlettségnek megfelelő sík és térbeli kifejezőképesség kialakulása.
- **Különböző technikák elsajátítása.**
- Az esztétikum iránti igény, érzékenység kialakulása.
- A saját és társak műveinek értéként való megbecsülése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- **megfelelő tér kialakítása,**
- jó minőségű, folyamatosan használható **eszköztár biztosítása,**
- változatos, életkori sajátosságoknak megfelelő **technikák megtanítása,**
- a "hétköznapi" és művészi élmények biztosítása, **látáskultúra fejlesztése,**
- a környezet esztétikumának alakítása és fenntartása, ízlésformálás,
- **népi kultúránk** tárgyainak, eszközeinek, formáinak, színvilágának, technikáinak felfedeztetése.
- **a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumok.**
- a gyermeki alkotások **közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetség bátorítására**

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek alkotásaira jellemző az ötletgazdagság és a kreativitás.
- Ábrázolásmódjuk részletezett és valóságigényű.
- Rajzaikon megjelenik a térbeli, többszintű, több szempontú, ábrázolás.
- Képesek egyszerű mozgásábrázolásra.
- Változatos technikákat képesek kombinálni.
- Az eszközöket készségszinten használják.
- Alkotásaikkal kifejezik érzéseiket, gondolataikat.
- Képesek közös tervek alapján elképzeléseik kollektív megvalósítására.
- Megfogalmazzák és megjelenítik az esztétikai kategóriákat.
- Alapfokon kialakul esztétikai értékelő,- és alakító képességük.
- Alkotásaikban megjelenik a helyes arányú, részletes emberábrázolás.
- Munkáikon megjelennek az íráselemek.

MOZGÁS

A tevékenység célja:

A gyerekek testi képességeinek, természetes harmonikus mozgásának fejlesztése játékos formában.

Programunk alap gondolatának megfelelően célunk a mozgás által elérhető fejlesztés úgy, hogy a gyerekeknek megmaradjon a mozgás kedvelt, vágyott, szabad tevékenységnek.

A gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint személyiségük akarati tényezőinek fejlesztése.

Prevenció és a korrekció, **tartáshibák, rendellenességek**, deformitások, mozgásszervi problémák megelőzése, javítása a **speciális heti rendszerességgel szervezett óvodás gyógytorna segítségével.**

Hatása az értelmi képességek fejlődésére:

- A **mozgásos játékok**, gyakorlatok téri helyzetek felidézésével fejlődik a gyermekek vizuális memóriája.
- A **testrészek, téri irányok, formák bemozgásával**, megismerésével, megnevezésével bővülnek a térről való ismereteik, fejlődik térészlelésük, gyarapodik szókincsük.

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg.

- A **szabad játékban** gyermekek spontán, természetes mozgása közben,
- a **szervezett mozgásfejlesztés**
- a mindennapos mozgás délelőtt, délután,
- a mozgásos játékok,
- az óvoda által nyújtott játékos sportfoglalkozások, a különböző sportágakkal történő játékos ismerkedés,
- rendszeres úszás,

A rendszeres testnevelés a gyermek anatómiai és élettani fejlődését, a hosszanti és szélességi növekedés arányát, a súlygyarapodás és a szervek fejlődése közötti helyes egyensúlyt biztosítja.

Kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző és keringési szervekre, a testtartás hibák megelőzésére és a testi képességek kialakítására.

Mozgásfejlesztő programunk feladatai:

- A gyermekek **természetes mozgáskedvének** megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgással egy egészséges életvitel kialakítása.
- A mozgástapasztalatok bővítése, sok gyakorlással, a mozgáskészség alakítása.
- A testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése. (kondicionális, koordinációs)
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.
- A mozgás sokoldalú tevékenység és feladatrendszere az egész óvodai életet átszövi.
- Fizikai állóképesség fejlesztése, ezáltal a szellemi aktivitás előkészítése, a sikeres mozgás eredményeként szilárd önbizalom kialakítása.
- Nagy és finommozgások, szem-kéz, szem-láb koordináció
- Egyensúlyérzék fejlesztése.
- Percepciófejlesztés: vizuális, auditív, taktilis, kinezteziás
- Kondicionális képességek fejlesztése: erő, gyorsaság, állóképesség.
- Koordinációs képességek fejlesztése: téri tájékozódás, egyensúlyérzék képesség, kinezetikus differenciáló képesség, gyors koordináció.

A pszichomotoros fejlesztéssel mozgásos cselekvéseken keresztül az egész személyiség

fejlesztése.

A mozgásanyag tartalma

Az életkornak megfelelő mozgások

- ♦ A **3-4 évesek**nél a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. Ezért leginkább a csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket biztosítanunk a tornateremben. Ebben az életkorban a gyermekek gyakran kezdeményeznek csúszó-mászó-bújó játékokat. A kicsik által kedvelt asztal alatt bujkáló állatokat utánzó játékokra.
- ♦ **4-5 éves** korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztését szolgálják a különböző célbadobó játékok, a kugli, az ugróiskola, ugrókötelezés, valamint a manipulációs barkácsoló tevékenységek is.
- ♦ Az **5-6-7 éves** gyermekek már sok mozgáselemet ismernek, amit játékos formában lehet összekapcsolni. A finommotorika alakítására gyakran tervezünk kisebb testrészekkel végzett mozgásokat, **különböző kézi szerekekkel (szalagok, botok, labdák)**. A futógyakorlatokat különböző típusú sor és váltó versenyekkel motiváljuk. A versenyeztetés javítja a motiváltságot és a csoport szellemet. A talajtorna elemei közül a támaszgyakorlatok, a különböző gurulások, láb és kézlendítések hangsúlyosak.

Tevékenység szervezése

Az életkori sajátosságoknak megfelelő testnevelés foglalkozásokat minden korcsoportban **kötelezően szervezzük / kis,- középső csoportban heti 1, nagycsoportban heti 2 alkalommal/.**

A legalább **10-20 perces minden napos testnevelés** a mozgásos játékok automatizálását és a különféle prevenciós gyakorlatok elsajátítását szolgálja.

A foglalkozások céljára jól felszerelt **tornaterem**, illetve **udvaraink** állnak rendelkezésre. Ezek a helyszínek a szabad kapacitás terhére bármikor igénybe vehetők.

Nagy súlyt fektetünk a **szabadidős sporttevékenységekre** is. A tartásjavító torna minden nap jelen van.

Vízhez szoktató programunk, amit az épületben található tanuszodában valósítunk meg, előkészíti a szervezett úszásoktatást.

Udvaraink - felszereltségük révén - **focizásra**, alkalmasak.

Óvodánkban a gyermekek szabad mozgását az udvaron, és tornaszobában a biztosítjuk.

Minden csoportban mindennapos mozgást délelőtt és délután tartunk tartunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Alaklítás, formaállandóság fejlesztése: forma alakítás mozgással, különböző alakzatok végigmozgása, körbemozgása.
- Kinesztetikus mozgásészlelés fejlesztése: behunyt szemmel bizonyos mozgások végzése, feszülés és elernyedés érzékeltetése.
- Térészlelés fejlesztése: alapvető térirányok megismerése saját testének közvetítésével.

- Minden szempontból megfelelő, jó levegőjű, tiszta, balesetmentes környezet biztosítása a gyermekek testi épségének érdekében.
- Rendszeres és folyamatos alkalom megteremtése a gyermekek mozgásigényének kielégítésére.
- Az életkori sajátosságoknak és az egyéni képességeknek megfelelő differenciált lehetőségek, mozgásanyag biztosítása.
- A motoros képességek /kondicionális, koordinációs/ és személyiségjegyek /figyelem, helyzetfelismerő képesség, egymáshoz való alkalmazkodás képessége, döntési képesség, kudarcűrő képesség, önfegyelem, önellenőrzés, küzdeni tudás, kitartás, akaraterő, szabálytudat, időbecslési,- felmérési képesség/ fejlesztése, amely transzferálódik a gyermek egyéb tevékenységébe, viselkedésébe.
- Nyomatékos hangsúlyt fektetni a tartáshibák és a lábboltozat süllyedés megelőzésére, szükség esetén korrekciójára megfelelő mozgásanyag felhasználásával.
- Lehetőség biztosítása a tanult mozgásformák más környezetben való alkalmazására, a gyermek kreativitásának teret adva, játékidőben megteremteni ezek eszközfeltételeit.
- A testnevelés foglalkozásokon elsajátított képességfejlesztő játékok átvitele a szabadidős játéktevékenységbe.
- A rendszeresen végeztetett labdagyakorlatok változatos formában történő gyakoroltatása szókincsbővítés pl. relációs nevek használatával.
- A szervezett mozgástevékenységek során a várakozási idő minimálisra csökkentése különösen tapintatos értékelés.
- A meglévő színvonalas, többfunkciós eszköztár igénybevételével változatos feladathelyzetek megteremtése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek folyamatos mozgása egyenletes, gyors, összerendezettebb, növekszik a teljesítőkéességük.
- Az egyensúlyérzék fejlettsége folytán a mozdulatai beszabályozottabbak.
- Cselekvőképességük gyors, képesek erejükkel takarékoskodni, mozgásban kitartóak.
- Fejlődik tér- és időbeli tájékozódó képességük.
- Eléri azt a motoros fejlettségi állapotot, amellyel alkalmassá válnak az iskolába lépéshez.
- Kialakulnak a mozgásképzetek, a mozgásaikat képesek a feladathoz igazítani.
- A sok gyakorlás révén és a testalkat arányosságának fokozódásával mozdulatai finomodnak, kevesebb felesleges mozgást végeznek.
- Egyéni-, csoportos-, sor és váltóversenyt, valamint csapatjátékot a szabályok pontos betartásával játszanak.
- Ugrásukat talajéréskor fékezni tudják.
- Egyszerű labdatechnikai elemeket végeznek.
- A testrészeken megtanult irányokat kivetítik a tér tárgyaira.
- Képesek a hirtelen irányváltoztatásra.
- Kialakul a kezüik fogóizmáinak megfelelő erőssége.

- A kar és a láb apró izommunkáját összehangolják a látottakkal /szem-kéz, szem-láb koordináció/.
- Stabíl a testséma és a lateralitás.
- Különböző testhelyzetekben megtalálják egy-egy testrészüket, megérintik, mozgást végeznek vele.
- Képesek testük mozgatására a megadott irányokba.
- A testnevelési szakszavakat ismerik.

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. **Megismeri a szülőföld**, az ott élő emberek, a **hazai táj**, a **helyi hagyományok** és **néphagyományok**, szokások, a **családi és a tárgyi kultúra értékeit**, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is. Fontos feladatunk a **környezettudatos magatartásformálás alapozása**, alakítása.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés területei óvodánkban:

1. Természeti- társadalmi környezet megismerése
2. Környezet- és természetvédelem

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés célja:

A gyermek nyitottságára építve az óvoda segítse elő, hogy a gyermek tudjon rácsodálkozni a természetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Olyan szokásokat és szokásrendszereket, viselkedési formákat alakítson ki, amelyek meghatározzák a környezettel való kapcsolatát.

Olyan környezetkultúra elősegítése, amely megnyilvánul életmódban, gondolkodásban, viselkedésben és kiterjed a védelemre is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- érzelmi nyitás a környezet felé,
- az alapvető **ok- oksági összefüggések** felismerése,
- **társadalmi környezetükben** való biztonságosabb eligazodás,
- kultúrhygiénias **szabályok alakítása**, **viselkedésük** kontrolálása,
- **természetvédelem, környezetvédelem**,
- környezetünkben élő gyakori **növény** és **állatfajok** megfigyelése, megismerése,
- növények és állatok életének megismerése, a környezet és élővilág közötti kapcsolatok összefüggésének megismerése,
- **természeti ünnepeinkre** való odafigyelés / állatvédelmi nap okt.4, víz világnapja márc.22. Föld napja ápr.22., Madarak és fák napja: máj.10./,
- tudatos, felelősségteljes viselkedésminta adása,
- adekvát tapasztalatszerzés biztosítása,

- a nevelés folyamatos, komplex megvalósítása,
- **környezetbarát életviteli** stratégiák kialakítása,
- **ésszerű takarékosagra nevelés** /energia, anyag, erőforrás, eszköz/,
- gazdaságosságra és újrahasznosításra törekvés,
- állandó önképzés,
- pontos, a gyermekek számára érthető információközlés,
- **szimulációs és érzékenyítő játékok** megtanítása,
- a természetes anyagok előtérbe helyezése,
- **összefüggések felismertetése,**
- a **matematikai érdeklődés** kielégítése és fejlesztése,
- matematikai szókincsbővítés,
- logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása,
- a szülők tájékoztatása és bevonása nevelőmunkánkba.

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés fontosabb színterei:

- az óvoda épülete, udvara, kertje,
- a környékbeli utcák, üzletek,
- közlekedési eszközök,
- kirándulásaink helyszínei,
- állatkert, vadspark,
- múzeumok, kiállítások.

A gyermekek főbb tevékenységformái:

- állandó, minden érzékszerven átható ismeretszerzés,
- megfigyelés,
- szerep és mozgásos játékok,
- vizsgálódások - vízzel, talajjal, levegővel,
- élőlények gondozása,
- közlekedés,
- vásárlás,
  - ♦ munka

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az **aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg.**

Egész nap, minden tevékenységben jelen van, a napirendben nincs időkerete.

A gyerekek mindhárom korcsoportban **kötetlenül, közvetlen élményszerző kirándulásokon, sétákon szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket.** A tapasztalatok feldolgozása **hetente egyszer tervezetten** történjen, általában kötetlenül, de **egy-egy hangsúlyos téma esetén kötötten.** Hangsúlyos legyen a környezetvédelem, növény és állatvédelem tudatosítása.

- ♦ A **3-4 éves** gyerekek ismerjék meg az óvodát és annak közvetlen környezetét. Figyeljék meg az időjárást, vezessenek mindennap képes Időjárás Naptárt,

tudatosodjanak az évszakok és tapasztalják meg minden évszak szépségét és hangulatát. Beszélgessenek a család tagjairól, a szülők munkájáról, közvetlen környezetük élővilágáról. Figyeljék meg a környezet méretbeli és mennyiségi jellemzőit. A városi gyerekek számára ismeretlen természeti környezetet ekkor még főleg képeken, diafilmen illetve a közeli Budakeszi állatkertben ismerjék meg.

- ♦ A **4-5 éves** gyerekek az óvoda közvetlen környezetén túli sétákkal, piaci látogatással, kirándulással szerezzenek élményeket és ismereteket. Ezek során ösztönözni kell a gyűjtőmunkát, a begyűjtött levelekből, termésekből, terményekből helyezzenek el óvodai környezetükben is. Ismerjék meg az évszakokhoz kapcsolódó növényzet változásait: rügyezést, virágzást, termés betakarítást, lombhullatást. Ehhez hozzásegítenek a kertben ültetett gyümölcsfák. Ismerjék meg a összefüggést az évszakok és az azokhoz kapcsolódó emberi tevékenységek között. Sétáik során ismerjék meg a közlekedés alapvető szabályait és a különböző járműveket. A természet megismerését a tapasztalatszerzéssel szolgálják az állatkerti és vadasparki kirándulások, az óvodában csoport virág és veteményes kertjük gondozása.
- ♦ Az **5-6- éves** gyerekek az óvoda tág környezetét ismerhetik meg a vidéki autóbussz kirándulások során, ezen alkalmakkor ismerjék meg a mezei virágokat, gyógynövényeket, vadon termő jellegzetes terményeket. Fedezék fel a rovarvilágot és tanulják meg kímélni az apró bogarakat, pókokat is. Csíráztassanak magokat, ültessenek palántákat, hajtassanak hagymákat, barkát. A gyerekek rendszeresen járjanak kiállításokra, színházba, múzeumba, vasútállomásra, repülőtérre, Duna partra. Ennek során szerezzenek ismereteket a szárazföldi, vasúti, vízi, légi közlekedésről.

Matematikai tartalmú tapasztalat

A gyermek már az óvodába lépéskor sok ismerettel rendelkezik a környező világban lévő formákról, kiterjedésekről, relációkról.

A **matematikai összefüggések felfedezésére** bármely tevékenység közben lehetőség van az egész nap folyamán. Matematikai tevékenységben mindig a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, kreativitására építünk. Eszközként a gyermekeket körülvevő tárgyi környezetet használjuk.

A tevékenység célja

A matematikai kíváncsiság, és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása.

Feladatok

- **minőségi eltérések** megfigyeltetése (nagyobb, hosszabb, magasabb, szélesebb),
- **mennyiségi eltérések** megfigyeltetése (sok, kevés, több- kevesebb, eggyel több),
- mennyiségi eltérések megállapítása (párosítás, csoportosítás, számlálás, bontás),
- **tő és sorszámolás,**
- **azonosság** megfigyelése (színezés, tépés, vágás),
- **becslések**-mérések,

- **térbeli tájékozódás.**

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- **Családjuk** tagjait megnevezik, ismerik a családtagok otthoni, munkahelyi tevékenységét. Meg tudják mondani lakcímüket és lakóhelyük típusát. Felsorolják testrészeiket, tudják mi a funkciójuk, hogyan kell ápolni, védeni.
- Ismerik a **közlekedési eszközöket**, sok jármű típusát. Tudnak helyesen közlekedni gyalog és járművön.
- Tudnak irányítottan megfigyelni, **összehasonlítani, különbséget, azonosságot tenni**
- Képesek **méréssel, becsléssel** megállapításokat végezni.
- Mennyiségi eltéréseket megállapítanak (számlálással, csoportosítással, bontással, párosítással).
- **Térben jól tájékozódnak.**
- Tisztában vannak az **óvodai dolgozók munkájával**. Tájékozódnak az óvoda épületében, udvarán és az óvoda környékén.
- Ismerik az **évszakokat** és azok jellemzőit: hőmérséklet, csapadék, öltözködés, egészségvédelem, közlekedés, színek, jelenségek, ünnepek kapcsolatában. Ismerik a napszakokat és a hozzájuk kapcsolódó legfontosabb tevékenységeket.
- Felismerik az óvodában található növények többségét, tudják, milyen szükségleteik vannak a növényeknek. Részt tudnak venni a növényápolási munkákban.
- Kiránduláson, **felismernek jó néhány fát és vadvirágot**. Megismerik az óvodában /kertjében/ élő állatokat és ismerik azok szükségleteit is. Segítenek az **élősarok gondozásában**.
- a **helyi hagyományok** és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét,
- Vigyáznak a tisztaságra teremben, udvaron és a kertben egyaránt.
- Elemi szinten tudják, hogyan lehet takarékoskodni a vízzel, villannyal, energiákkal.
- Megkülönböztetik a **környezetbarát járműveket**. Tudják, melyik jármű milyen energiát használ fel mozgásához.
- Nem pusztítanak el semmilyen élőlényt a kertben, kirándulásokon.
- Tudják mi a papírgyűjtés jelentősége, mi a fák szerepe.
- Tudják, mi a zajártalom és hogyan lehet védekezni ellene.
- Kialakul a **számfogalom**, általában 10-12-es számkörben.
- Könnyedén észreveszik a **matematikai vagy geometriai jellegű hibákat**.
- Sokféle rendezőelv szerint képesek sorozatokat vagy halmazokat alkotni.
- A mennyiségeket összehasonlítják, szóban is pontosan fejezik ki.
- Elvégeznek matematikai műveleteket / pótlás, bontás, egyenlővé tétel, kivonás/.
- Általában ismerik a számjegyeket, tudják melyik jelent többet, kevesebbet, ugyanannyit: pénz, idő stb.
- Képesek dobókockás társasjátékot, kockapótkert, kártyajátékokat, dominót játszani, ismerik a sakklépéseket.
- Felismerik, és viszonylag pontosan megnevezik a geometriai alakzatokat síkban és térben / kivétel a kocka és a négyzet/.

- Térbeli építményeket utánoznak, tükrözéssel is. A tükrözést síkban is megoldják.
- Értik, használják és követni tudják a térirányokat és névutókat térben és síkban egyaránt.
- Mérnek hosszúságot, időt, próbálkoznak a becsléssel.
- Általában érdeklődőek a matematikai játékok és problémák iránt.

MUNKA

A munka az óvodás gyermek életében még nem válik élesen el a játéktól, sokszor csak a cél különbözteti meg a kétfajta tevékenységet. A munka célja valamely produktum létrehozása.

A munka személyiségfejlesztő hatása:

A munka jellegű tevékenységek a gyermeki személyiség fejlesztésének fontos eszközei, melyek hatékonyan segítik a szocializációs folyamatokat.

A munka komoly szellemi tevékenység is, melynek során a gyermekek folyamatosan új ismeretek birtokába jutnak.

A rendszeres munka a pozitív erkölcsi tulajdonságok közül különösen a kitartást, fegyelmezettséget, segítőkészséget fejleszti.

A munkatevékenységek fejlődése során a gyermekek jártasságokat szereznek különböző munkafolyamatokban, megismerkednek a munkaeszközök használatával.

Megízlelik a sikeres, jól végzett munka örömét, és kialakul bennük a munka eredményének, egymás munkájának megbecsülése.

A gyermekek munkatevékenysége szorosan összefügg a környezet megismerésének mindennapos gyakorlatával és ez által hathatós segítséget nyújt sajátos céljaink eléréséhez.

Az óvodás gyermek első és legfontosabb munkajellegű tevékenysége az önkiszolgálás, mellyel párhuzamosan, egyéni fejlettségének megfelelően alakul ki az egymásért végzett, mindennapi étellel kapcsolatos munka.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodások a munka jellegű tevékenységüket elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Ezeket a tevékenységeket kezdetben az óvónő mutassa be, segítse végrehajtásukat. Egy idő után a gyerekek a begyakorolt feladatokat már teljesen önállóan, öntevékenyen végezzék. Mindenkor fontos, hogy a gyerekek át tudják élni a célért vállalt erőfeszítés nehézségét, és az eredményesség örömét.

A munkák területe minden korcsoportban az önkiszolgálás, az öltözködés, a naposi munka, a csoportszoba rendje, a környezet, az udvar növényeinek, gondozása és alkalmi feladatok:

- az egyéni fejlettségnek megfelelő önállóság biztosítása,
- olyan folyamatos munkalehetőség teremtése, amely kihasználja a gyermekek megismerési vágyát, aktivitását,

- pozitív értékeléssel a munka hasznosságának megmutatása, a gyermekek munkaszeretetének erősítése,
- kifogástalan állapotú munkaeszközök biztosítása.

Feladatok korcsoportok szerint

A 3-4 éves gyerekeknél már a beszoktatás alatt gyakorolni kell a saját személyük kiszolgálását és az öltözködést. Meg kell szokniuk a játékok elrakását, a csoportszoba rendben tartását. Az étkezés során fokozatosan növekedjen önállóság, az étkezéshez szükséges eszközök asztalra rakása jelenti ennek a korosztálynak a mindennapos munkát. A nevelési év második felétől bevezethető a naposi munka kezdetben önkéntes vállalás, majd később naposi tábla szerint.

A 4-5 éves gyerekek már jól ismerik a munkafolyamatok menetét. Ennél a korcsoportnál az étkezéssel kapcsolatosan erősödik a naposi munka, naposi tábla szerint. Továbbra is naponta ismétlődő munka a naptár aktualizálása a csoportszoba rendjének fenntartása, a játékok, eszközök helyre rakása. Kis segítséggel önállóan öltöznek, ennek során egymásnak is segítenek. Alkalmoszerű munkaként a kert növényeit locsolják, ősszel összesöprik a leveleket.

5-6 éves korban a naposi munkát önállóan végzik, önállóan terítenek és étkezés után rendbe teszik az asztalt, felsöpörgetik a morzsákat. Ebben a korban már önállóan öltöznek, vetkőznek, ruhájukat, cipőjüket rendben tartják. Alkalmi feladatokat gyakrabban vállalnak a csoportszobában, udvaron és a vállalt feladatokat önállóan elvégzik.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

Célunk hogy a gyerekek szeressék meg, a célra irányuló tevékenységet és ennek során olyan tulajdonságok és készségek alakuljanak ki bennük, amelyek jó közösségi kapcsolatokhoz, kötelességtudathoz és a feladatok teljesítéséhez vezetnek.

- a gyerekek alkalmaznak praktikus és precíz munkafogásokat,
- szívesen vállalnak munka jellegű feladatokat,
- szükség esetén tudnak más, vagy új megoldást találni,
- felismerik, ha valakinek segítségre van szüksége,
- a jól végzett munka örömmel tölti el őket,
- megbecsülik a munka eredményét,
- Önállóan, pontosan végzik a naposi munkát,
- Környezetüket, ruházatukat és önmagukat rendben tartják.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Óvodáskorban a tanulás nem tudatos ismeretszerzés, hanem **tapasztalatokon, aktív cselekvésen**, érzelmeken átható, a **környező világot felfedező megismerő tevékenység**.

A befogadó készség ebben az életkorban rendkívül magas fokú.

A tanulás sajátos, indirekt módon, más tevékenységekbe ágyazva jelenik meg az óvodások

életében.

Az óvodai tanulás célja:

- A gyermekek kíváncsiságának kielégítése révén, a tudás, majd a tanulás iránti vágy felkeltése.
- Az iskolai tanuláshoz való pozitív viszony kialakulása
- A gyerekek képességeinek folyamatos fejlesztése az életkornak és az egyéni adottságoknak megfelelően.

A tanulás szerepe a személyiségfejlődés folyamatában:

Fejleszti a megismerő folyamatokat, megfigyelőképességet, problémamegoldó gondolkodást, alkotóképességet, feladattudatot, kitartást, önellenőrző képességet, az eredményességre törekvés igényét, kudarctűrő képességet, érzelmi - akarati életet, anyanyelvi képességeket.

A gyermek azonosulni tud a kitűzött célokkal, meg tanul örülni mások sikerének.

A **Játékba integrált tanulási programunk** szélesen értelmezi a tanulást. A gyermekek **tevékenységeik során** szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti.

Ennek elsődleges terepe a játék és a teljes óvodai élet. Az óvodás gyermek értelmi képessége:

érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű szemléletes gondolkodása leginkább a játékon keresztül fejlődik.

A program felfogása szerint a játékba integrált tanulás azt jelenti, hogy az óvónők által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak.

Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az általunk irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, ami a gyermek kérdéseire, válaszára épülő ismeretszerzést is magában foglalja.

A programban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéni fejlesztés, a foglalkozásokon megvalósuló tanulás, amely számtalan probléma és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek. Óvodánk a tanulást folyamatként fogja fel, amelynek során a gyerekek a főleg utánzásos spontán tevékenységtől eljutnak a gondolkodás szintjére, és képessé válnak arra, hogy eleget tegyenek az iskolai tanulás követelményeinek. A tanulás óvodában a játék motivációs bázisára támaszkodik.

Alapelvek a tanulási folyamatok értékeléséhez

- A gyermekek akkor tudnak önfeledten, boldogan tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet, pozitív megerősítést kapnak.
- Törekszünk arra, hogy mindegyik gyermek minden nap kapjon valamilyen pozitív megerősítést.
- Kerüljük a sztereotip értékeléseket (pl. ügyes vagy), helyette a gyermekek konkrét, jó cselekedetét, tettét emeljük ki differenciált, árnyalt értékeléssel.

- Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simítást, pillantást, testközelséget, gesztust, mimikát, szóbeli közlést, egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.
- Mindent megteszünk annak érdekében, hogy ne kerüljön sor az óvodában tárgyi jutalmazásra. (kerüljük a képek, pontok osztogatását).
- A büntetést teljes mértékben kerüljük a tanulási folyamatban, mert a gyermekek kíváncsiságát, érdeklődését, motivációját visszaszorítja, lefékezi.
- A tanulási szokásokat úgy alakítjuk, hogy egy gesztus, tekintet, egy átrendeződés, egy kérdés segítsen a nemkívánatos magatartás megszüntetésében.
- A tanulási folyamatban is csak akkor segítünk a gyermekeknek, ha kérik a segítséget, mert elakadtak a probléma megoldásában.
- A gyermekek próbáljanak minél több mindent önállóan megoldani.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a tanulási tevékenységek spontán vagy szervezett formában történő megvalósítása,
- a tanulás munkaformáinak megválasztása a gyermekek egyéni fejlettsége és fejlődési üteme ismeretében,
- az ismeretek befogadására alkalmas légkör megteremtése,
- a tanulás feltételrendszerének - tevékenység, eszköz, helyszín – biztosítása,
- a megfelelő motiválás és a gyermekek cselekvési vágyának, aktivitásának kihasználása,
- a tapasztalatszerzés, ismeretátadás sokoldalú, komplex megvalósítása,
- a gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának kielégítése,
- a gyermek óvodán kívül szerzett ismereteire való reagálás, ezek rendszerezésének segítése,
- pozitív megerősítés,
- a gyermekek képességeit figyelembe vevő differenciált értékelés,
- felzárkóztatás, tehetséggondozás.

A tanulás formái

- utánzásos minta és modellkövetés, szokások kialakítása,
- spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a gyerekek kérdéseire és az arra adott válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, amely a figyelem összpontosításra való képesség fejlődésével egyre magasabb szintű lesz,
- gyakorlati problémamegoldás, kreatív gondolkodás fejlesztése,
- a foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

Az óvodapedagógus által kezdeményezett foglalkozások mikrocsoportosak vagy kötelezőek. A forma megválasztása az óvodapedagógus szabadságán felül a gyerekek életkori sajátosságaitól és a választott témától függ.

A tevékenységek időkeretei a korcsoportoknak megfelelően tervezettek és heti ismétlődésűek. A tevékenységek általános elosztását és időkereteit a hetirend tartalmazza.

A tevékenységek szervezése a nevelési év folyamán:

- 3-4 évesek szept. 01. – szept. 30. befogadás,
Nevelési éves terv: okt. 01. – jún.15.
- 4-5 évesek szept. 01. – szept. 30. befogadás
Nevelési éves terv: okt. 01. – jún.15.
- 5-6-7 évesek szept. 01. – szept. 30. befogadás
Nevelési éves terv: okt. 01. – jún.15.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekekben kialakul a **problémamegoldó gondolkodás** csírája, amit minden területen alkalmazni tudnak,
- kialakul a **szándékos tanulás** képessége és az ehhez szükséges akarat tulajdonságok, feladattudat, kitartás, önellenőrző képesség, nyelvhasználat,
- megjelenik a belső motiváció a tanulási helyzetek iránt, nyitottak a világra,
- képesek önálló feladatmegoldásra,
- szeretik, várják a feladathelyzeteket,
- örülnek a sikernek - másokénak is
- elviselik a kudarcot.

Kiegészítő speciális szolgáltatások

Támogatjuk kitűzött nevelési céljainkat elősegítő szolgáltatásokat, amelyek térítésmentesek.

Angol nyelvi fakultatív program

Angol nyelvvél való ismerkedés célja:

- idegen nyelvvél való ismerkedés,

Az óvodapedagógus feladatai:

- Mese - Mondóka: Beszédértés és beszédkésztség fejlesztése autentikus anyagok segítségével.
- Kreatív kommunikáció: Beszédkésztség fejlesztése tevékenységeken keresztül.

Sajátos feladataink:

A nyelvoktatáshoz szükséges tárgyi - személyi-időbeni feltételek biztosítása:

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ♦ a gyermekek a mindennapokhoz szükséges és iskolai élethez kapcsolódó beszédkésztségre tesznek szert.

Óvodai sportprogramunk

A kisgyermek lételeme a mozgás, a mindennapos, rendszeres testedzés az egészséges életmód alapja, mellyel az egészséges életvezetést alapozzuk meg.

Mozgásfejlesztő programunk megvalósítása az Ovi-Sport Programba történő bekapcsolódással valósul meg, amelyhez biztosított óvodánk sportos környezete, a létesítményben található uszoda, a sport szakosztályok által nyújtott lehetőségek, eszközök, a szakemberek tanácsai, segítségnyújtása. Így meg tudjuk valósítani, hogy a gyermekekben kialakuljon a sporttevékenységek szeretete, az egészséges életvitel és életforma iránti igény. Az Ovi-Sport Program pedig már a 3-6 éves korosztály számára lehetőséget biztosít a különböző sportágak alapjainak megismerésére intézményesített keretek között.

A hazai szakemberek által kidolgozott program az óvodákban teszi lehetővé, hogy a labda-, a mozgás- és sportkultúra fejlesztése, az utánpótlás-nevelése az óvodai intézmények bevonásával, ellenőrzött és szakmailag helyes keretek közt legyen végezhető.

Az Ovi-Sport Program keretében az óvodások számos labdajáték (röplabda, kézilabda, labdarúgás, tenisz, tollaslabda, kosárlabda, ügyességi játékok stb.) alapjait elsajátíthatják.

A programunk célja egybeesik az Ovi-Sport Program céljaival, miszerint:

- a gyermekek a szabad idejüket a szabadban, aktív mozgással töltsék el, ezzel hangsúlyt fektetve az egészségmegőrzésre és a mozgáshiányból fakadó betegségek megelőzésére,
- a legkisebb korosztályt is az egészséges életre, a mozgás szeretetére neveljük, egyúttal biztosítva számukra a sportoláshoz szükséges optimális feltételeket.

Az Ovi-Sport Programhoz kapcsolódó óvodapedagógusi képzésekkel ezek teljes egészében megvalósulhatnak.

- A szervezett mindennapos mozgás pozitív hatással van a gyermekek szellemi- és testi fejlődésére, nagyban segíti a fizikai és szellemi képességeik fejlődését is.
- Minden gyermek felmérhető, a tehetségesebbek gondozása biztosítható.
- Az óvodás gyermekek adottságai, képességei már most óvodás korban a megfelelő irányban fejleszthetőek.

A programmal és a programban biztosított eszközökkel családi napok, az ügyességi vetélkedők, a családi versenyek is szervezhetőek, melyeknek családsegítő funkciójuk is van.

A sportolás lehetőségének megteremtése integráló hatással bír. Lehetőséget nyújt a sikerélményre, a kiemelkedésre éppen úgy, mint a csapatszellem kialakítására, az összetartozás, a valahová tartozás érzésének megélésére.

A Sportóvoda programunkban a gyermekeknek lehetőségük van *úszás, labdajátékok* (tenisz és tollas labda), ügyességi játékokon való részvételre, valamint a mozgáskoordinációs feladatok gyakorlására.

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermek többsége belső érése, a családi nevelés, valamint az óvodai nevelési folyamat eredményeként óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, óvodásból iskolássá szocializálódik. Az egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek az érzékelés és az észlelés tovább differenciálódik. Az iskolaérettségnek testi, pszichés és szociális kritériumai vannak, ezek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán fontos és szükséges a sikeres iskolakezdéshez.

Testi fejlettség:

Az egészségesen fejlődő gyermek 6 éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, testarányai megváltoznak. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Megkezdődik a fogváltás. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordinációja és a finommotorikája. Mozgása harmonikus, összerendezett. Szándékosan képes irányítani mozgását és testi szükségleteinek kielégítését.

Pszichés fejlettség:

A pszichésen egészséges gyermek rendelkezik az önkéntelen és szándékos emlékezeti bevésés és felidézés képességével. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. Növekszik figyelmének terjedelme, tartalma. Könnyebben képes azt megosztani és átvinni. Szemléletes és képi gondolkodása kialakulóban van. Gondolatait és érzelmeit mások számára érthető formában életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Beszédében minden szófajt használ. Tisztán ejti a magánhangzókat és a mássalhangzókat. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Felismeri a napszakokat. Az öltözködés és az időjárás közötti összefüggéseket átlátja. Mennyiség- és számfogalma kialakult, relációkkal tisztában van.

Szociális érettség:

Óvodáskor végére a gyermek több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Képes a feladatok egyre eredményesebb elvégzésére. Feladattudata, feladattartása kialakulóban van. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek óvodáskor végére készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására. Képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőttekkel és társaival.

Az óvodai nevelési folyamat célja az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése. A hátránnyal küzdő gyermekek esetében folyamatos, speciális végzettségű szakemberek segítségével elérhető az a fejlettségi szint melyet az iskola elvárásaként jelöl meg.

A GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Gyermekvédelmi munkánk során biztosítjuk a gyermekek alapvető jogait szem előtt tartva az egyenlő bánásmód elvét. Elutasítunk minden olyan magatartást, amely sérti az emberi méltóságot.

Az óvodai gyermekvédelem célja a prevenció, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, a gyerekek hátrányos helyzetének csökkentése. Segítségnyújtás a családoknak

szülők támogatása szociális és pedagógiai területen. A gyermekek jogainak és érdekeinek minél szélesebb körű érvényesítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az óvodai gyermekvédelmi felelős tájékoztatása a szociális, kulturális vagy egészségügyi hátrányokkal küzdő családokról
- a nem anyagi problémák pedagógiai eszközökkel való megoldása, differenciált bánásmód alkalmazása

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- együttműködés és információáramlás biztosítása a megfelelő szakemberekkel, szakszolgálatokkal,
- szükség esetén a veszélyeztetettség jelzése az illetékes Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatnak,

A gyermekvédelmi munka eredményessége.

- ♦ A családok problémáikkal, bizalommal fordulnak hozzánk.
- ♦ A szülő elfogadja a javaslatokat, együttműködik.
- ♦ Igénybe veszi a segítő szakemberek szolgáltatásait.
- ♦ Aktívan részt vesz a problémák kezelésében.

A SZÜLŐ, A GYERMEK, A PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁIT

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Alapvető feltétel a család és az óvoda közötti együttműködés, a jó nevelőpartneri kapcsolat.

Az óvoda fő feladatai az óvoda-család közötti hatékony együttműködés érdekében

- a család bizalmának elnyerése türelmes, odaforduló, szakértelmet tükröző magatartással
- segítségnyújtás a gyermek nevelésében és szükség esetén az élet egyéb területein is (logopédia, nevelési tanácsadó, beiskolázás, családsegítő szolgálat, gyámhatóság, szakértői bizottság, információk biztosítása)
- a nevelés eredményességének fokozásához közös nevelési módszerek, elvek megbeszélése
- a szülők reális kéréseinek, javaslatainak figyelembevétele, teljesítése
- elfogadás, tolerancia, egyéni bánásmód a családok felé is
- az óvoda sajátos arculatának, programjának megismertetése

Új gyermekek fogadása

- az óvodai jelentkezések előtt a szülőknek betekintést biztosítunk helyi nevelési programunkba,

- lehetőséget kínálunk az óvodapedagógus személyének és az óvoda miliójának megismerésére,
- a felvételt nyert gyermekek a nyári időszakban bármikor bejöhetnek ismerkedni, játszani,
- lehetőséget biztosítunk a fokozatos, anyás - beszoktatásra is nyári táborunk alatt,
- csoportokban a közösségalkotás első lépéseként szülői welcome party-t szervezünk a tanév elején.

A kapcsolattartás további formái óvodánkban

Informális kapcsolattartás:

- a falitáblákon elhelyezett írásos kérések, köszönetnyilvánítások, információk, programajánlók, tájékoztatók az óvodai programokról
- elektronikus kapcsolattartás

Formális kapcsolattartás:

- szülőértekezletek
- fogadóórák
- családok meghívása csoportszintű rendezvényekre
- kérdőívek
- nyíltnapok
- beszámolók

- **mindennapos kapcsolat** - nélkülözhetetlen információk a gyerekekről,
- **szülői értekeztet** - tanévenként 2-3 alkalommal - az egész csoportot érintő aktuális feladatokról, nevelési témákról,
- havi rendszerességgel, illetve igény szerint **fogadóórák** - az óvodapedagógusok és a szülők kérésére,
- **családlátogatások** - ha a gyermek érdekei megkívánják,
- **közös rendezvények,**
- Karácsonyi műsor,
- Húsvéti tojáskeresés,
- Anyák-apák napja,
- Gyermeknap.

A kapcsolattartás várható eredménye

- ◆ A szülők azonosulnak óvodánk értékrendjével és együttműködő partnerként támogatják nevelő munkánkat.
- ◆ Aktívan részt vesznek közösségformáló rendezvényeinken
- ◆ Óvodánkat másoknak is ajánlják ismeretségi körükben.
- ◆ Részt vesznek a szülői értekezleteken.
- ◆ Kérdéseikkel, problémáikkal, bizalommal fordulnak az óvónőhöz.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEKET, PROGRAMOKAT, TEVÉKENYSÉGEKET

A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEINK

Az óvodánk a környezeti nevelés alapelvei alapján működik, és a helyi pedagógiai programunk a Zöld óvoda kritériumrendszerén alapul:

- A helyi pedagógiai programunkban a környezeti nevelés kiemelten „kezeli” a fenntarthatóságot.
- A nevelési célok és feladatok (a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezetért felelős magatartás gyermekkori megalapozása)
- A természet- és környezetvédelmi feladatokat a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madáróvoda, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme a hagyományos tájhasználatú Telki szőlőhegy – szüret, védett természeti területek- Telki öregtölgy tanösvény kirándulás, helyi séták, kirándulások révén, a stb.).
- A fejlesztés során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)
- A felfedező tevékenységszervezés módszerével gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján történik.
- Az óvodai élet tevékenységi formái keretében a környezeti nevelés hangsúlyos megjelenítése (a környezet hangjainak megismerése, a környezet megismerését támogató és a környezet védelmét kiemelő mesék, a különböző természeti tárgyak felhasználása a kézműves alkotás során, és különösen a környezet tevékeny megismerése révén)
- Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.
- Óvodánk kapcsolódik a települési, a tágabb környezeti színterek zöld jeles napi hagyományaihoz. (természet-ünnepek, egészségi jeles napok, élelmezés világnapja, a föld és állatok napja, madár-fák napja, a víz világnapja, mobilitás hét), az éves munkaterv e napokra épül követve egyúttal a természet és évszakok változását és a természettel kapcsolatos népi ünnepeket, hagyományokat.
- Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, megalapozására. A programunk célja a környezetre ható káros magatartások (szemetelés, pazarlás, közlekedés hatásai) megértése, elkerülése és a környezettudatos magatartások (állatok védelme, szelektív szemetgyűjtés, „Kapcsold le a villanyt! Zárd el a csapot! Ne folyasd a vizet feleslegesen!” szemlélet) ösztönzése.

- Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot, Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- A gyerekek által használt eszközöket (vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése. A természeti környezetből vett tárgyak felhasználása az óvodai tevékenységek során.
- Minden csoportszobának egyéni hangulata, arculata van, a természetsarokban a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munka tevékenységen belül növényápolási, feladatokat látnak el.
- Az óvodánk udvara mentes az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől.
- Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a virágos kert, a saját veteményes és a madáretetők elhelyezése.
- A gyermekek kertgondozáshoz kerti szerszámokat használnak.
- Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játékanak. Udvari árnyékolók és ivókút illetve a folyamatos vízivási lehetőség biztosított. A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhöz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az épületen belül energiatakarékos izzók vannak a folyosókon, termekben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer környezetbarát. WC öblítők, hideg-meleg kevert csapvíz rendelkezésre áll.
- A levegő illatosítására gyógynövények használjuk. (nem használunk hajtógázos légillatosítókat).
- A szelektív hulladékgyűjtés biztosított az óvoda egész épületében (pl. papír, műanyag stb.), kivéve a veszélyes hulladékokat (pl. elem, olajos palack stb.).
- A „hulladék nem szemét” elv hasznosítása az újrafelhasználás érdekében (ajándékkészítés, játékkészítés stb.) megvalósul.
- Az óvoda működése során rontott (használt) papírok külön tárolóba kerülnek, a papír beszerzésekor az újra papír vásárlására törekszünk.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ELVEI

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek, egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozásra,
- a mindennapos testnevelésre, testmozgásra,
- a testi és lelki egészség fejlesztésére
- a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére,
- a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra,
- a személyi higiéniére terjed ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával szervezett programok keretében is. (pl. családi egészségnap, felvilágosító előadás stb.). Az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre.

FELADATAINK:

- A gyermekek önmaguk és környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényük fejlesztése
- Higiénikus szokások, szabályok megerősítése, kialakítása, az egész nap folyamán történik, ahol az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törülközés, fésülködés, fogápolás helyes, rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tiszteletben tartásával és a nemi identitás figyelembevételével. Ennek során megjelennek a környezettudatos nevelés elvei (pl. víz fontossága, Ne folyasd a vizet feleslegesen! szemlélet).
- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sürgetésmentes légkört teremtünk (csoportszobákban udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérséklete, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakítása- és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- A korszerű táplálkozásra a közétkeztetésben is törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcsnapokon való, nyers formában történő zöldség és gyümölcsfogyasztással is. Saját veteményes. Helyi termékek előnyben részesítése, környezettudatos és egészséges táplálkozás.
- A tisztított víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget teremtünk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- A pihenés feltételeinek megteremtése az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával történik, figyelembe véve a gyermekek életkorából fejlettségéből adódó különbségeket.
- Délutáni pihenést segíti a rövid mese- vagy a halk zene vagy altatódal, énekhallgatás.
- A zavartalan pihenés érdekében biztosítjuk a megfelelő méretű ágyakat, takarókat, és az „otthont jelentő”, és balesetveszélyt nem rejtő „játékalvókák” használatát.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme a napirendünknek.

- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabadlevegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő minőségű, állagú és biztonságos legyen.
- A mindennapi mozgásnál a mezítláb való mozgást alkalmazzuk, amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap a nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres séta, kirándulás a közeli természeti környezetben.
- Rendszeres orvosi ellátás szervezése, szűrővizsgálatok
- Rendszeres egészségügyi szűrés: tartás, hallás, látás, fogászat, belgyógyászat.
- Pozitív viszonyulások kiépítése az orvossal, a gyógyító eljárással kapcsolatban
- Prevenció és korrekció szükségességének felmérése.

Óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodásgyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében.
- Felismerik a napszakokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását.
- Élvezik a tapasztalatszerző sétákon, kirándulásokon, rendezvényeken való részvételt.
- Különbséget tudnak tenni az élő, és élettelen dolgok között.

A GYERMEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, minden gyermek számára biztosítottá válik emberi méltósághoz való jog. Alapvető feladatunk, hogy minden gyermek hozzájusson minden olyan szolgáltatáshoz, amely biztosítja személyiségük kibontakoztatásának lehetőségét. Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell gyermeki jogok gyakorlása révén

- a neveléssel összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés során,
- a tehetséges és a képességeihez képest rosszul teljesítő gyermek részére nyújtott segítség alkalmainál,
- a csoportok kialakítása során.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések célja:

Az egyéni bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény szellemében a

hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek

- oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi neveléshez való hozzáférés és az integráció biztosítás,
- esélyegyenlőség növelése,
- egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztés,
- az iskolába való átmenet segítése.

Az óvodapedagógus feladatai

A hátránnyal küzdő gyermek számára speciális személyiségfejlesztő, tehetséggondozó

Felzárkóztató, esélyteremtő programok szervezése.

A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések területei

Zárógondolat

Programunk komplex lehetőséget biztosít az óvodai nevelés számára: élményt ad, szórakozást nyújt, ismeretekhez segít, fejleszti az ízlést, közösséget épít, viselkedési mintákat közvetít. Megalapozza a gyermek érzelmi, esztétikai és morális biztonságát, eligazodik a világ dolgaiban, dönt, normákat, szabályokat alkot és használ. Teljes hatékonysággal alkalmazható a tehetséggondozásra, biztosítja az egyéni differenciált bánásmódot és sok-sok lehetőséget ad gyermekeinknek arra, hogy kudarc nélkül kezdjék meg kétnyelvű iskolában a tanulást.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2022. szeptember 1-től határozatlan ideig.

Felülvizsgálata: 4 évente, vagy, ha a jogszabályi változások kötelezővé teszik.

A helyi óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Az óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

- jogszabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Módosításának okai lehetnek:

- A tárgyi, személyi feltételek, óvodaszerkezeti elemek megváltoznak.
- A nevelőtestület 50 + 1 %-os támogatásával jegyzőkönyvileg kéri nevelőtestületi értekezleten.
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése.
- Az intézményi önértékelési rendszer, minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A pedagógiai program nyilvánossága

- Minden csoportban megtalálható
- Egy példány az óvodavezető irodájában
- Rövidített változat az óvoda honlapján.

Tájékoztatás:

- Szülői értekezleten.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadó határozat: Az intézmény **nevelőtestülete** a Pedagógiai Program tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta és **elfogadta**.

Telki, 2022. 05. 19.

.....
.....
.....

Nevelőtestület nevében

A Mézenyűz Magánóvoda Telki Pedagógiai Programját az **óvodavezető jóváhagyta.**

Telki, 2022. 05. 19.

Mézenyűz Magánóvoda Telki
2089 Telki, Kórház fasor 20.
Adószám: 18646528-1-13

.....
.....

Óvodavezető

A Mézenyűz Magánóvoda Telki Pedagógiai Programját a Szülői Munkaközösség megismerte és véleményezte.

Telki, 2022. 05. 19.

.....
.....

Szülői Munkaközösség elnöke

Egyetértési nyilatkozat

Mézenyűz Magánóvoda Telki Pedagógiai Programjában foglaltakkal az intézmény fenntartója, egyetértését nyilvánította.

Telki, 2022. 05. 19.

.....
.....
.....
.....

P.H.

.....
.....
.....
.....

Zentai Csaba
Szülők a Gyermekéért 2002 Alapítvány
Kuratórium elnöke
Mézenyűz Magánóvoda Telki
fenntartója